

PL

PL

PL

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.6.2010
KOM(2010)282 wersja ostateczna

SPRAWOZDANIE KOMISJI

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2009

SEK(2010)666

SPRAWOZDANIE KOMISJI

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2009

Wstęp

1. W rozdziale pierwszym niniejszego sprawozdania przedstawiono rozwój i sposoby stosowania instrumentów polityki konkurencji, tj. zasad pomocy państwa, przepisów antymonopolowych oraz przepisów dotyczących połączeń przedsiębiorstw. W rozdziale drugim omówiono sposób stosowania tych i innych instrumentów w wybranych sektorach. W rozdziale trzecim przedstawiono działania dotyczące konsumenta podjęte w minionym roku. Rozdział czwarty koncentruje się na współpracy w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji (ESK) i współpracy z sądami krajowymi, natomiast w rozdziale piątym przedstawiono działania na arenie międzynarodowej. Rozdział szósty zawiera krótki opis współpracy międzyinstytucjonalnej.
2. Podobnie jak miało to miejsce w zeszłym roku, w rocznym sprawozdaniu dotyczącym konkurencji zamieszczono dodatkowy rozdział poświęcony zagadnieniu uważanemu za szczególnie istotne w dziedzinie polityki konkurencji. Temat wybrany w tym roku to „Polityka konkurencji a kryzys finansowy i gospodarczy”.
3. Na tej podstawie szczególną uwagę w tegorocznym sprawozdaniu poświęcono przeprowadzonej przez Komisję Europejską ocenie krajowych środków przyjętych w odpowiedzi na kryzys finansowy i gospodarczy, zarówno programów ogólnokrajowych, jak i środków skierowanych do indywidualnych przedsiębiorstw sektora finansowego. Szczególną uwagę poświęcono również środkom wdrożonym zgodnie z tymczasowymi ramami prawnymi w celu złagodzenia skutków kryzysu dla gospodarki realnej. Wniósł o to Parlament Europejski w projekcie rezolucji w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji za rok 2008, który był przedmiotem dyskusji w chwili, gdy kończono prace nad niniejszym wydaniem rocznego sprawozdania dotyczącego konkurencji¹.
4. Dalsze informacje można znaleźć w szczegółowym dokumencie roboczym służb Komisji² oraz na stronie Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji³.
5. Traktat lizboński wszedł w życie w dniu 1 grudnia 2009 r. Od tego dnia zmianie uległa numeracja artykułów. W odniesieniu do ochrony konkurencji art. 81, 82 i 86 WE stały się odpowiednio art. 101, 102 i 106 TFUE, przy czym ich treść jest zasadniczo identyczna. W całym niniejszym dokumencie pozostawiono jednak odniesienia do poprzedniej numeracji, jeżeli dotyczą one postępowań rozpoczętych przed dniem 1 grudnia 2009 r. Na tej samej zasadzie pozostawiono poprzednie odniesienia do artykułów Traktatu WE dotyczących pomocy państwa (art. 87-89 WE), jeżeli do odnośnego postępowania doszło przed wejściem w życie traktatu lizbońskiego.

---

¹ Projekt sprawozdania w sprawie Sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji za rok 2008 (2009/2173(INI)), pani Sophia in 't Veld (sprawozdawca – Grupa ALDE – NL).

² SEC (2010) 666.

³ http://ec.europa.eu/competition/index_pl.html

6. Ponadto od dnia 1 grudnia 2009 r. Sąd Pierwszej Instancji zwany jest Sądem. Nazwa Sąd Pierwszej Instancji została jednak zachowana w niniejszym komunikacie w odniesieniu do wyroków wydanych przed tą datą.

ROZDZIAŁ DODATKOWY: POLITYKA KONKURENCJI A KRYZYS FINANSOWY I GOSPODARCZY

Jaka rolę odegrała polityka konkurencji w kontekście kryzysu?

7. W ciągu 2009 r. Unia Europejska, wraz z resztą świata, zmagająca się z wyjątkowo poważnym kryzysem finansowym i gospodarczym. Był to rok pełen wyzwań dla gospodarki, działalności gospodarczej oraz osób odpowiedzialnych za wyznaczanie kierunków polityki. Rządy, banki centralne, finansowe organy regulacyjne i Komisja Europejska podjęły wspólny wysiłek zmierzający do przywrócenia stabilności systemu finansowego oraz dopilnowania, by tego typu kryzys nie powtórzył się w przyszłości. Decydenci podjęli również starania w celu wyznaczenia kierunków polityki przyczyniających się do ograniczenia skutków kryzysu dla gospodarki realnej.
8. Od początku kryzysu cele Komisji w zakresie stosowania reguł konkurencji były dwojakie. Po pierwsze, chodziło o wsparcie stabilności finansowej przez jak najszybsze nadanie pewności prawa środkom pomocy na ratowanie podejmowanym przez państwa członkowskie. Po drugie, starano się utrzymać równe szanse w Europie oraz dopilnować, aby środki krajowe nie prowadziły do przenoszenia problemów do innych państw członkowskich.
9. Na początkowym etapie rozwoju kryzysu państwa członkowskie postanowiły bowiem zasilić sektor finansowy znacznymi kwotami środków w ramach pomocy państwa. Zaangażowano w ten proces Komisję Europejską, która zgodnie z postanowieniami Traktatu dotyczącymi konkurencji, posiada uprawnienia w zakresie sprawowania kontroli nad pomocą państwa. Od samego początku kryzysu polityka konkurencji i ochrona konkurencji odegrały kluczową rolę w zachowaniu jednego z najważniejszych aktywów UE – rynku wewnętrznego.

Jaka była polityczna reakcja Komisji?

10. Od października 2008 r. do sierpnia 2009 r. Komisja przyjęła cztery komunikaty dotyczące stosowania zasad pomocy państwa w odniesieniu do środków rządowych mających na celu wsparcie sektora finansowego w kontekście trwającego kryzysu. W dniu 13 października 2008 r. Komisja przyjęła wytyczne dotyczące stosowania zasad pomocy państwa w odniesieniu do państwowych programów wsparcia oraz indywidualnej pomocy dla instytucji finansowych (komunikat bankowy)⁴. Wytyczne te zostały wydane w odpowiedzi na upadek Lehman Brothers w dniu 15 września 2008 r., konieczność pomocy na ratowanie ważnych uczestników rynku, takich jak Fortis, Dexia, Bradford & Bingley oraz Hypo Real Estate, oraz ogłoszenie przez państwa członkowskie, takie jak Dania i Irlandia, programów ratowania banków lub programów gwarancji.
11. Komisja musiała zająć się znaczną liczbą zgłoszeń środków pomocy nadzwyczajnej dokonywanych przez państwa członkowskie. Na zgłoszenia reagowano w bardzo

---

⁴ Komunikat Komisji – Zastosowanie zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego (Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8)

krótkim czasie, przydzielając do tego celu wysoce zaangażowany personel i przeprowadzając tymczasowy nabór nowych zasobów ludzkich.

Dokapitalizowanie banków

12. W celu przezwyciężenia kryzysu państwa członkowskie określiły różnego rodzaju rozwiązania, począwszy od programów opartych na gwarancjach po możliwość dokapitalizowania. Przeprowadzono szczegółowe dyskusje z przedstawicielami Europejskiego Banku Centralnego i państw członkowskich, a w dniu 5 grudnia 2008 r. Komisja przyjęła komunikat o dokapitalizowaniu⁵.
13. W komunikacie o dokapitalizowaniu wprowadzono rozróżnienie pomiędzy bankami zasadniczo zdrowymi a bankami będącymi w trudnej sytuacji. W komunikacie określono zasady oceny zastrzyków kapitałowych stanowiących pomoc. Logicznie rzecz biorąc, banki będące w trudnej sytuacji, którym grozi upadłość, powinny być obciążone wyższymi stopami procentowymi za otrzymaną pomoc państwa i podlegać dokładniejszej kontroli. Banki znajdujące się w trudnej sytuacji, które otrzymały pomoc, zobowiązane są do działań restrukturyzacyjnych niezbędnych do odzyskania długoterminowej rentowności.
14. Zarówno komunikat bankowy, jak i komunikat o dokapitalizowaniu pozwoliły na zachowanie stabilności finansowej oraz zmniejszenie ograniczeń w dostępności kredytów przy jednoczesnym ograniczeniu zakłóceń konkurencji do minimum. W szczególności środki służące dokapitalizowaniu okazały się zasadniczym elementem w celu zapewnienia bankom wystarczającej bazy kapitałowej, tak aby umożliwić im dalsze spełnianie funkcji pożyczkodawcy dla gospodarki realnej. Jednocześnie przewidziany poziom opłaty za udostępnienie kapitału państwowego, wraz z mechanizmami progresywnymi przewidzianymi w programach i w środkach indywidualnych, zapewnia spłatę kapitału, gdy tylko pozwoli na to sytuacja gospodarcza.
15. Od października 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. Komisja zatwierdziła programy gwarancji dla 12 państw członkowskich⁶. W siedmiu państwach członkowskich wprowadzono programy opierające się wyłącznie na dokapitalizowaniu⁷; opracowano ponadto, również w siedmiu państwach członkowskich, programy mieszane/całościowe⁸. Hiszpania, Słowenia, Zjednoczone Królestwo, Węgry i Niemcy wprowadziły także inne formy programów wsparcia.
16. W zakresie pomocy dla podmiotów indywidualnych Komisja w 2009 r. zatwierdziła dokapitalizowanie i inne środki wsparcia dla 29 podmiotów⁹.

---

⁵ Komunikat Komisji – Dokapitalizowanie instytucji finansowych w związku z obecnym kryzysem finansowym: ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum oraz mechanizmy zabezpieczające przed nadmiernym zakłóceniem konkurencji (Dz.U. C 10 z 15.1.2009, s. 2)

⁶ Cypr, Dania, Finlandia, Irlandia, Hiszpania, Łotwa, Niderlandy, Polska, Portugalia, Słowenia, Szwecja, i Włochy.

⁷ Dania, Finlandia, Francja, Polska, Portugalia, Szwecja i Włochy.

⁸ Niemcy, Zjednoczone Królestwo, Grecja, Austria, Polska, Węgry i Słowacja.

⁹ ING, KBC, Parex Banka, Anglo Irish Bank, Bank of Ireland, Allied Irish BankFortis, Dexia, Nord LB, IKB, Kaupthing Bank Finland, Ethias, SdB, Banco Privado Portugues, Hypo Real Estate, WestLB, Fionia, HSH Nordbank, Hypo Tirol, LBBW, Kaupthing Luxemburg, Caisse d'Epargne/Banque Populaire, Mortgage Bank of Latvia, Northern Rock, Commerzbank, Lloyds Banking Group, BAWAG, Hypo Group Alpe Adria i RBS.

W przypadku dokapitalizowania dla Commerzbank (CoBa)¹⁰ Komisja zatwierdziła udzielenie przez rząd Niemiec nowej pomocy kapitałowej w kwocie 18 miliardów EUR na podstawie solidnego planu restrukturyzacji działalności. Przedstawiony plan operacyjny zbudowany jest wokół głównej działalności CoBa, tj. bankowości detalicznej i bankowości dla przedsiębiorstw, prowadzonej m.in. w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Bank ograniczy działalność w zakresie niestabilnej bankowości inwestycyjnej i wycofa się z działalności w zakresie nieruchomości komercyjnych. W planie przewidziano zbycie znacznej części aktywów (wynoszącej 45% ogółu aktywów w aktualnym bilansie) oraz zawieszenie płatności z tytułu dywidend i odsetek. W celu ograniczenia zakłócenia konkurencji CoBa objęte będzie trzyletnim zakazem nabywania instytucji finansowych lub innych potencjalnie konkurencyjnych przedsiębiorstw. Ponadto w ramach planu wprowadza się zakaz przywództwa cenowego w odniesieniu do trzech głównych konkurentów CoBa w zakresie rynków/produktów, dla których udział CoBa w rynku wynosi ponad 5 %. Komisja stwierdziła, że przedstawiony plan operacyjny może doprowadzić do przywrócenia długoterminowej rentowności banku.

Aktywa o obniżonej wartości

17. Mimo że w wielu państwach członkowskich wprowadzono programy dokapitalizowania, na początku 2009 r. inwestorzy nie wykazywali zaufania do nowego systemu. Gwarancje bankowe i dokapitalizowanie nie spowodowały napływu kredytów do gospodarki, utrzymała się też niepewność dotycząca nieujawnionych strat w aktywach, które straciły na wartości. Wobec tej sytuacji niektóre państwa członkowskie zaproponowały „programy ochrony aktywów”. Rząd Zjednoczonego Królestwa zaproponował program ochrony o wartości 500 miliardów GBP, natomiast Dania ogłosiła ochronę aktywów dla ING o wartości 40 miliardów USD.
18. W dniu 25 lutego 2009 r., po szczegółowych rozmowach z państwami członkowskimi, Komisja przyjęła komunikat w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym (komunikat w sprawie aktywów o obniżonej wartości)¹¹. Komunikat w sprawie aktywów o obniżonej wartości stanowił odpowiedź na coraz wyraźniejsze zgodne przekonanie o konieczności eliminacji głównej przyczyny kryzysu w postaci toksycznych aktywów w bilansach banków. W komunikacie tym Komisja określiła sposób oceny środków pomocy związanej z aktywami dla instytucji finansowych zgodnie z zasadami pomocy państwa. Na chwilę obecną jedyny krajowy program pomocy związanej z aktywami o obniżonej wartości, który został zatwierdzony przez Komisję, istnieje w Niemczech.
19. Komunikat oparty jest na zasadach przejrzystości i jawności, właściwym podziale obciążenia pomiędzy państwem członkowskim a beneficjentem, oraz rozważnej wycenie aktywów w oparciu o ich realną wartość gospodarczą. Mając na uwadze złożoność właściwej wyceny aktywów, Komisja podjęła decyzję o zwróceniu się do ekspertów technicznych w celu przeprowadzenia wyceny aktywów w niezależny sposób. Eksperti zostali wybrani na mocy umowy ramowej zawartej w wyniku procedury przetargowej.

W dniu 12 maja Komisja zatwierdziła dodatkowe środki pomocy dla Fortis Bank i Fortis Holding¹². Dodatkowa pomoc państwa udzielona przez Belgię i Luksemburg wynikała z poprawek wprowadzonych do porozumienia pomiędzy Fortis Holding, BNP Paribas, Fortis Bank a władzami Belgii i Luksemburga. Pakiet środków

¹⁰ [IP/09/711](#).

¹¹ [Komunikat Komisji w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym](#) (Dz.U. C 72, z 26.3.2009, s. 1).

¹² [IP/09/743](#).

obejmował pomoc dla Fortis Bank związaną z aktywami o obniżonej wartości. Zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości Fortis Bank pokrywa znaczną część strat, ponieważ cena zapłacona przez państwo belgijskie w ramach wykupu lub gwarantowania kredytów strukturyzowanych jest zdecydowanie poniżej ich realnej wartości gospodarczej. Ponadto, w celu uniknięcia ewentualnych zakłóceń konkurencji, Fortis zobowiązał się do nierozszerzania działalności przez nabywanie innych przedsiębiorstw na rynku bankowym w Belgii lub Luksemburgu.

Perspektywiczne podejście do restrukturyzacji

20. Wraz z upływem czasu Komisja zaczęła rozważać w perspektywie średnioterminowej sposób, w jaki beneficjenci mogliby rozpocząć spłatę pożyczonych środków i usamodzielnąć się. W związku z tym w dniu 14 sierpnia Komisja przyjęła komunikat w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa (komunikat w sprawie restrukturyzacji)¹³.
21. Komunikat w sprawie restrukturyzacji odzwierciedla wizję Komisji dotyczącą rentownego sektora bankowego po zakończeniu obecnego kryzysu. W komunikacie określa się zasady stosowane wobec tych beneficjentów, którzy potrzebowali nie tylko krótkoterminowej pomocy na ratowanie, ale również wprowadzenia zmian strukturalnych do swoich modeli działalności gospodarczej.
22. Komunikat nie zmienia głównych zasad zawartych w wytycznych wspólnotowych w sprawie pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, został jednak dostosowany do nadzwyczajnej sytuacji gospodarczej związanej z kryzysem. Podejście Komisji do restrukturyzacji zakłada przestrzeganie kilku warunków. Po pierwsze, banki, które wymagają restrukturyzacji, muszą wykazać swoją zdolność do odzyskania długoterminowej rentowności bez wsparcia państwa. Po drugie, muszą one uczestniczyć w kosztach restrukturyzacji (podział obciążenia). Po trzecie, muszą podjąć środki ograniczające zakłócenia konkurencji, takie jak zbycie aktywów na głównych rynkach lub obniżenie sumy bilansowej.
23. Powyższe zasady przyczyniają się do walki z problemem pokusy nadużycia. Aby nie nagradzać ryzykownego zachowania, co miało miejsce w przeszłości, w komunikacie wyjaśniono, że wymagana będzie odpowiednia opłata z tytułu pomocy, co wiąże się z nałożeniem tymczasowych ograniczeń na wypłaty z tytułu odsetek i dywidendy na rzecz posiadaczy obligacji i akcjonariuszy. Dostosowane do potrzeb i konkretnych przypadków środki ograniczające zakłócenia konkurencji, które wynikają z udzielonej pomocy i zależą w głównej mierze od względnej/bezwzględnej wielkości pomocy oraz pozycji beneficjenta na rynkach właściwych, są również niezbędne do zapewnienia zgodności wszelkiej pomocy z Traktatem. Plany restrukturyzacji zostały zatwierdzone, m. in., dla Commerzbank, ING, RBS, Lloyds' Banking Group i KBC, a wiele innych jest obecnie przedmiotem oceny w ramach formalnego postępowania wyjaśniającego.

---

¹³ Komunikat Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa (Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9).

W dniu 18 listopada Komisja zatwierdziła plan restrukturyzacji i plan zabezpieczenia aktywów nie płynnych holenderskiego banku ING¹⁴. Zgodnie z przedstawionym planem restrukturyzacji ING zapłaci znaczną część kosztów związanych z restrukturyzacją, nastąpi odzyskanie długoterminowej komercyjnej rentowności ING, a pomoc nie będzie prowadziła do nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji. W planie restrukturyzacji przewiduje się, że ING ograniczy profil ryzyka i złożoność swoich operacji, a z upływem czasu sprzeda aktywa związane z działalnością w sektorze ubezpieczeń. ING wyodrębni również, zgodnie ze szczegółowym harmonogramem przygotowanym pod nadzorem właściwego pełnomocnika, podmiot gospodarczy (Westland Utrecht Hypotheekbank, WUH / Interadvies) w celu zwiększenia konkurencji na duńskim rynku bankowości detalicznej.

Kryzys finansowy nie dotyczył jedynie pomocy państwa

24. Kryzys finansowy i gospodarczy wywołał również problemy w zakresie zasad UE dotyczących połączeń i przeciwdziałania praktykom monopolistycznym. Z merytorycznego punktu widzenia ważne było utrzymanie surowego egzekwowania przepisów dotyczących połączeń i przeciwdziałania praktykom monopolistycznym, tak aby zachować konkurencyjność działalności gospodarczej w Europie i ułatwić jej wyjście z kryzysu.
25. W następstwie kryzysu finansowego Komisja musiała zmierzyć się ze złożoną problematyką jurysdykcji związaną z rozporządzeniem UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Pojawiły się bowiem pytania, czy decyzje o nacjonalizacji instytucji finansowych należało zgłosić Komisji na mocy rozporządzenia WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Odpowiedź zależała od tego, czy nacjonalizowany podmiot miał utrzymać status podmiotu gospodarczego posiadającego niezależność w podejmowaniu decyzji, czy też taki nacjonalizowany podmiot tworzy jeden podmiot gospodarczy z innym przedsiębiorstwami kontrolowanymi przez państwo.
26. W większości przypadków Komisja była zadowolona z faktu, że ustalenia dotyczące holdingu gwarantowały niezależność i że w ten sposób nie dochodziło do koncentracji. W przypadku niemieckiego Hypo Real Estate Bank¹⁵ niezbędne było jednak zgłoszenie koncentracji.
27. Kryzys gospodarczy nie miał znaczącego wpływu na politykę i praktykę Komisji odnośnie do zobowiązań w przypadkach połączeń przedsiębiorstw. Zobowiązania strukturalne, a zwłaszcza dotyczące zbycia aktywów, pozostały najwłaściwszymi środkami zaradczymi mającymi na celu trwale zapobieganie powstawaniu problemów w zakresie konkurencji, które wynikałyby z połączenia przedsiębiorstw. W niektórych przypadkach przy ocenie wniosków o przedłużenie terminu wprowadzenia środków zaradczych Komisja wzięła pod uwagę trudności związane ze znalezieniem nabywców w panującej wówczas sytuacji gospodarczej. Procedury Komisji w zakresie kontroli połączeń również okazały się odpowiednie do swoich celów, i to w trudnych warunkach gospodarczych. W szczególności, mając na uwadze panującą sytuację gospodarczą, Komisja przyznała w szeregu nagłych przypadków sześć odstępstw od obowiązku niepodejmowania działań, przy jednoczesnym zachowaniu pełnej zgodności z utrwaloną i rygorystyczną praktyką.
28. W zakresie ochrony konkurencji Komisję wezwano do rozważenia argumentów dotyczących trudności przedsiębiorstw w uiszczeniu grzywien nałożonych przez

---

¹⁴ [IP/09/1729](#).

¹⁵ Sprawa COMP/M.5508 SOFFIN/Hypo Real Estate.

Komisję na mocy przepisów dotyczących ochrony konkurencji. Komisja dokonała starannego przeglądu warunków „niezdolności do uiszczenia grzywny”. Warunki te są spełnione, tylko jeżeli płatność całej kwoty grzywny nieodwracalnie zagroziłaby rentowności gospodarczej danego przedsiębiorstwa i doprowadziła do całkowitej utraty wartości jego aktywów. Zgodnie z tą zasadą Komisja oceniła wnioski w każdym indywidualnym przypadku. Wniosek dotyczący niezdolności do uiszczenia grzywny został przyjęty tylko w przypadku Heat Stabilisers, co doprowadziło do znacznego obniżenia grzywny.

Kryzys uderzył także w gospodarkę realną

29. Ponieważ banki rozpoczęły proces zmniejszania stosunku swojego zadłużenia do kapitału własnego oraz stały się mniej skłonne do ponoszenia ryzyka w porównaniu z poprzednimi latami, przedsiębiorstwa zaczęły borykać się z trudnościami w dostępie do kredytów. W ramach reakcji na tę sytuację Komisja przyjęła „Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego”¹⁶. Te tymczasowe ramy prawne (stosowane do końca 2010 r.) dają państwom członkowskim dodatkowe możliwości zaradzenia skutkom zmniejszenia dostępności kredytów dla gospodarki realnej.
30. Tymczasowe ramy prawne stały się częścią szerszej zakrojonej reakcji Komisji na kryzys gospodarczy, a mianowicie Europejskiego planu naprawy gospodarczej przyjętego w listopadzie 2008 r., który został zatwierdzony przez Radę Europejską. W kontekście kryzysu finansowego Komisja zmieniła w lutym 2009 r.¹⁷ tymczasowe ramy prawne, tak aby zapewnić państwom członkowskim dodatkowe możliwości zaradzenia skutkom zmniejszenia dostępności kredytów dla gospodarki realnej. W zmienionych ramach prawnych uwzględniono różne poziomy zabezpieczenia finansowego (w szczególności dla kategorii o niskim ratingu) przy obliczaniu dopuszczalnych stawek opłaty z tytułu gwarancji. W październiku Komisja przyjęła poprawkę ram prawnych wprowadzającą oddzielną ograniczoną kwotę pomocy dla rolników w wysokości 15 000 EUR¹⁸. Ponadto w grudniu zmieniono ramy prawne, tak aby w większym stopniu ułatwić dostęp do finansowania, szczególnie w państwach członkowskich, w których występują niskie koszty pracy¹⁹.
31. Tymczasowe ramy prawne skupiają się na dwóch celach: po pierwsze na zachowaniu ciągłości dostępu przedsiębiorstw do finansowania (np. poprzez umożliwienie państwom członkowskim udzielenia gwarancji państwowych dla pożyczek po niższych stawkach lub przyznania dopłat do oprocentowania pożyczek oraz udzielenia dotacji w wysokości do 500 000 EUR na przedsiębiorstwo), a po drugie

---

¹⁶ Dz.U. C 83 z 7.4.2009, s. 1. Komisja stosuje tymczasowe ramy prawne od dnia 17 grudnia 2008 r., tj. daty uzgodnienia co do zasady ich treści.

¹⁷ Komunikat Komisji zmieniający tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego, przyjęty w dniu 25 lutego 2009 r.

¹⁸ Komunikat Komisji zmieniający tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. C 261 z 31.10.2009, s. 2)

¹⁹ Komunikat Komisji zmieniający tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. C 303 z 15.12.2009, s. 6)

na zachęcaniu przedsiębiorstw do inwestowania w stabilną przyszłość (np. przez dopłaty do oprocentowania pożyczek na rozwój produktów ekologicznych). Oprócz wyżej wymienionych nowych środków pomocy w tymczasowych ramach prawnych wprowadzono również tymczasowe dostosowania istniejących wytycznych stanowiące uproszczenie reguł dotyczących krótkoterminowego ubezpieczenia kredytu eksportowego oraz zwiększenie pułapów inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka.

32. Do dnia 31 grudnia 2009 r. Komisja zatwierdziła 79 środków w 25 państwach członkowskich mających na celu przywrócenie stabilności przedsiębiorstw i miejsc pracy w gospodarce realnej²⁰.
33. Tymczasowe ramy prawne są instrumentem horyzontalnym, który umożliwia państwu członkowskiemu wspieranie wszystkich sektorów gospodarki, w które uderzył kryzys, w tym przemysłu motoryzacyjnego. Tymczasowe ramy prawne były szeroko stosowane w celu wsparcia przemysłu motoryzacyjnego. Podobnie jak w przypadku innych sektorów, przemysł motoryzacyjny może skorzystać z pomocy w wysokości do 500 000 EUR na przedsiębiorstwo przez następne dwa lata (niewielkie kwoty pomocy), państwowych gwarancji kredytowych, dopłat do oprocentowania kredytów (szczególnie w odniesieniu do samochodów ekologicznych) oraz ułatwionego dostępu do kapitału podwyższonego ryzyka dla małych i średnich przedsiębiorstw. Niektóre środki przewidziane w tymczasowych ramach prawnych są szczególnie istotne dla przemysłu motoryzacyjnego, ponieważ umożliwiają finansowanie projektów dotyczących pojazdów o niskiej emisji zanieczyszczeń.
34. Komisja zatwierdziła pomoc na produkty ekologiczne zgłoszoną przez Francję, Zjednoczone Królestwo, Niemcy i Włochy²¹. Ponadto niektóre państwa członkowskie, w tym Francja, Zjednoczone Królestwo, Niemcy, Belgia (Region Flamandzki) oraz Rumunia wprowadziły programy kredytów gwarantowanych lub dopłat do oprocentowania kredytów, z których może korzystać przemysł motoryzacyjny (obok innych sektorów)²². Na przykład w Niemczech Opel otrzymał kredyt w wysokości 1,5 mld EUR z dopłatą do oprocentowania po postępowaniu upadłościowym dotyczącym jego spółki dominującej General Motors²³, natomiast we Francji zarówno Renault, jak i PSA otrzymały kredyty w wysokości 3 mld EUR z dopłatą do oprocentowania²⁴. Ponadto w czerwcu Komisja zatwierdziła zgłoszoną przez Szwecję gwarancję państwową dla kredytu EBI udzielonego Volvo Cars²⁵.

---

²⁰ Wyłączając środki tymczasowe w sektorze rolnym.

²¹ N11/2009 (Francja), N72/2009 (Zjednoczone Królestwo), N140/2009 (Hiszpania), N426/2009 (Niemcy), N542/2009 (Włochy).

²² Zob. na przykład N23/2009 (Francja), N71/2009 (Zjednoczone Królestwo), N27/2009 (Niemcy), N117/2009 (Region Flamandzki/Belgia), N286/2009 (Rumunia) – programy gwarancji; N38/2009 (Niemcy), N15/2009 (Francja), N257/2009 (Zjednoczone Królestwo) – programy dopłat do oprocentowania kredytów.

²³ Zob. http://www.bundesregierung.de/nn_774/Content/DE/Artikel/2009/11/2009-11-26-opel.html

²⁴ Zob. <http://www.gouvernement.fr/gouvernement/automobile-le-plan-d-aide-en-chiffres>

²⁵ Sprawa N 80/2009 Volvo Cars, spółka zależna Forda, wniosek do EBI o kredyt w wysokości 200 mln EUR na projekt badawczo-rozwojowy w zakresie technologii ekologicznych warty 2 mld EUR. Zgoda EBI była uwarunkowana otrzymaniem państwowych gwarancji dla tego kredytu. W dniu 5 czerwca 2009 r. Komisja zatwierdziła zgłoszoną gwarancję, w tym 90 % na podstawie tymczasowych ram prawnych i 10 % jako kredyt poza pomocą, gdyż koszt kredytu był zgodny z zasadami rynkowymi.

35. Ponadto, zgodnie z tymczasowymi ramami prawnymi, państwa członkowskie miały obowiązek przekazania Komisji do dnia 31 października informacji zwrotnych dotyczących wdrażania ram prawnych i ich skuteczności we wznawianiu akcji kredytowej banków i wspieraniu przedsiębiorstw²⁶. Komisja przygotowała kwestionariusz, który został umieszczony na stronie internetowej DG ds. Konkurencji, aby umożliwić gromadzenie opinii zainteresowanych stron. Ogólnie państwa członkowskie uważają tymczasowe ramy prawne za przydatne narzędzie, które stanowiło znaczne wsparcie dla przedsiębiorstw. Potwierdziły one, że przedsiębiorstwa nadal mają utrudniony dostęp do finansowania i że w związku z tym zachowanie ciągłości tymczasowych ram prawnych w 2010 r. jest uzasadnione. Państwa członkowskie wdrażały głównie środek pomocy w kwocie do 500 000 EUR na przedsiębiorstwo oraz dotowane gwarancje.

Rezultaty i koszty

36. W okresie od października 2008 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. Komisja przyjęła 73 decyzje dotyczące 33 programów oraz 68 decyzji dotyczących środków indywidualnych dla 38 banków. Te 141 decyzji dotyczy łącznie 21 państw członkowskich. Ze względu na pilny charakter niektóre z tych decyzji podejmowano z dnia na dzień, tak by uniknąć efektu domina oraz załamania się systemu finansowego UE.
37. Od października 2008 r. do końca 2009 r. Komisja zatwierdziła środki pomocy państwa dla instytucji finansowych o łącznej wartości około 3,63 bln EUR (równowartość 29 % PKB UE-27).
38. W odniesieniu do gospodarki realnej do dnia 31 grudnia 2009 r. Komisja zatwierdziła 79 środków pomocy państwa w 25 państwach członkowskich. Osiemnaście z tych środków dotyczyło gwarancji, jedenaście krótkoterminowego kredytu eksportowego, dziewięć dopłat do oprocentowania kredytów, sześć kapitału podwyższonego ryzyka oraz pięć dopłat do oprocentowania kredytów na produkty ekologiczne. Znaczna liczba zatwierdzonych środków (30) dotyczyła dotacji w kwocie do 500 000 EUR na przedsiębiorstwa.
39. Z tablicy wyników pomocy państwa za rok 2009 wynika, że łączna kwota udzielonej pomocy wzrosła ze względu na kryzys finansowy i gospodarczy z około 0,5 % PKB do 2,2 % PKB, tj. do 279,6 mld EUR. Pomoc związana z kryzysem stanowiła około 1,7 %, tj. 212,2 mld EUR, i to tylko w odniesieniu do pomocy udzielonej instytucjom finansowym²⁷. Wdrażanie pomocy dla gospodarki realnej na mocy tymczasowych ram prawnych rozpoczęto w państwach członkowskich dopiero w 2009 r. Poza środkami związanymi z kryzysem łączna kwota pomocy w 2008 r. wyniosła 0,5 % PKB, tj. 67,4 mld EUR, czyli podobnie jak w 2007 r. i w poprzednich latach. Pomoc

---

²⁶ Zob. pkt 6 komunikatu Komisji – Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. C 16 z 21.1.2009, s. 1).

²⁷ Maksymalna wartość zatwierdzonych przez Komisję środków wprowadzonych przez państwa członkowskie w 2008 r. w celu stabilizacji rynków finansowych wyniosła 3 361 mld EUR. Jak wynika ze sprawozdań rocznych przedstawionych przez państwa członkowskie, państwa członkowskie wdrożyły środki o wartości nominalnej 958 mld EUR. Zgodnie ze wstępnymi szacunkami element pomocowy środków wsparcia wdrożonych w 2008 r. – jako część korzyści przekazanych przez państwo instytucjom finansowym będącym beneficjentami – wyniósł 212,2 mld EUR.

była przeznaczona głównie na cele horyzontalne będące przedmiotem wspólnego zainteresowania (średnio 88 %), w tym dwie trzecie stanowiła pomoc regionalna, pomoc w zakresie badań i rozwoju oraz pomoc na ochronę środowiska, spadł natomiast udział pomocy na ratowanie i restrukturyzację. Choć dane za 2009 r. nie są jeszcze dostępne, nie przewiduje się znacznych zmian w zakresie i całościowym udziale pomocy niefinansowej w 2009 r.

Wniosek

40. Korzyści płynące z pomocy państwa udzielonej w sektorze bankowym i ubezpieczeniowym są niezaprzeczalne. Zastrzyki finansowe w celu poprawy płynności pozwoliły uniknąć krachu systemu finansowego i przyczyniły się do ponownego otwarcia rynków, wprowadziły do gospodarki realnej więcej środków finansowych oraz umożliwiły bardziej normalne funkcjonowanie rynków finansowych. W tej kryzysowej sytuacji polityka konkurencji pomogła we wspieraniu stabilności finansowej i stworzyła odpowiednie warunki dla stabilności rynków finansowych w perspektywie krótko i długoterminowej. Przeprowadzona w odpowiednim czasie interwencja Komisji ograniczyła również konsekwencje zapaści kredytowej w gospodarce realnej. Zastosowanie reguł konkurencji umożliwiło, co również ważne, ochronę pieniędzy podatników.
41. Polityka konkurencji nie jest polityką statyczną ani sztywną – uwzględnia zmieniającą się sytuację gospodarczą. To połączenie solidnych zasad i elastycznych procedur sprawiło, że polityka konkurencji i w szczególności pomoc państwa odegrały bardzo konstruktywną i stabilizującą rolę w systemie finansowym UE i w gospodarce realnej.

1 INSTRUMENTY

1.1 Kontrola pomocy państwa

1.1.1. Kształtowanie i stosowanie zasad

42. Wdrażanie planu działania w zakresie pomocy państwa²⁸ było kontynuowane w 2009 r., a procesowi temu towarzyszyło przyjęcie wytycznych dotyczących pomocy szkoleniowej²⁹, mających na celu wspieranie pracowników niepełnosprawnych i pracowników znajdujących się w niekorzystnej sytuacji³⁰. Przyjęto również wytyczne w zakresie szczegółowej oceny pomocy regionalnej dla dużych projektów inwestycyjnych³¹. Zasady określone w tych wytycznych zostały zastosowane po raz pierwszy w sprawie pomocy Polski dla Della³², w odniesieniu do której Komisja

---

²⁸ Plan działań w zakresie pomocy państwa – Gorzej i lepiej ukierunkowana pomoc państwa: mapa drogowa reformy pomocy państwa na lata 2005–2009 (COM/2005/0107 końcowy, 7.6.2005).

²⁹ Komunikat Komisji – Kryteria analizy zgodności pomocy państwa na szkolenia w sprawach podlegających zgłoszeniu indywidualnemu (Dz.U. C 188, 11.8.2009, s. 1).

³⁰ Komunikat Komisji – Kryteria dla potrzeb analizy zgodności pomocy państwa przeznaczonej na pracowników znajdujących się w niekorzystnej sytuacji oraz pracowników niepełnosprawnych (Dz.U. C 188, 11.8.2009, s. 9).

³¹ Komunikat Komisji w sprawie kryteriów dotyczących szczegółowej oceny pomocy regionalnej dla dużych projektów inwestycyjnych, (Dz.U. C 223, 16.9.2009, s. 3).

³² C 46/2008.

stwierdziła, że projekt inwestycyjny Della, polegający na lokalizacji zakładu produkcyjnego w Łodzi, korzystnie wpłynie na rozwój regionalny oraz że korzyści te przewyższą wszelkie negatywne skutki dla konkurencji.

43. Komisja wyjaśniła również różne aspekty związane z zastosowaniem pakietu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym poprzez udzielenie odpowiedzi na 16 pytań zadanych za pośrednictwem interaktywnego serwisu informacyjnego³³.
44. Komisja przedłużyła okres ważności kryteriów oceny pomocy państwa określonych w komunikacie dotyczącym kinematografii³⁴ do dnia 31 grudnia 2012 r.³⁵.
45. Komisja przedłużyła do października 2012 okres ważności aktualnych wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw³⁶. Na mocy tych wytycznych Komisja zatwierdziła pomoc przyznaną i zaplanowaną przez Polskę dla Stoczni Gdańskiej i ukończyła szczegółowe badanie, które rozpoczęło się w czerwcu 2005 r.
46. Również w czerwcu przyjęto poprawiony komunikat w sprawie radiofonii i telewizji, co miało na celu zwiększenie przejrzystości oceny Komisji dotyczącej nowych usług medialnych finansowanych ze środków publicznych³⁷.
47. We wrześniu Komisja przyjęła wytyczne w sprawie stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych oraz zajęła się publicznym finansowaniem wdrażania tzw. szerokopasmowych sieci dostępowych nowej generacji³⁸. Środki te mają na celu zapewnienie obywatelom Europy sprawiedliwego dostępu do sieci szerokopasmowych po przystępnych cenach.

1.1.2. *Kontrola pomocy państwa – pakiet uproszczeń*

48. Pakiet uproszczeń wszedł w życie w dniu 1 września. Pakiet składa się z kodeksu najlepszych praktyk³⁹ oraz zawiadomienia w sprawie uproszczonej procedury⁴⁰, których celem jest zwiększenie skuteczności, przejrzystości i przewidywalności procedur Komisji w zakresie pomocy państwa.

---

³³ http://ec.europa.eu/services_general_interest/registration/form_en.html

³⁴ Komunikat w sprawie niektórych aspektów prawnych produkcji kinematograficznych i innych produkcji audiowizualnych, Dz.U. C 43, 16.2.2002, s. 6).

³⁵ Komunikat Komisji w sprawie kryteriów oceny pomocy państwa zawartych w komunikacie Komisji w sprawie niektórych aspektów prawnych produkcji kinematograficznych i innych produkcji audiowizualnych (komunikat dotyczący kinematografii) z dnia 26 września 2001 r., Dz.U. C 31, 7.2.2009, s. 1.

³⁶ Przedłużenie okresu ważności Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz.U. C 156, 9.7.2009, s. 3).

³⁷ Komunikat Komisji w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej z dnia 2 lipca 2009 r., Dz.U. C 257 z 27.10.2009.

³⁸ Wytyczne wspólnotowe w sprawie stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych, Dz.U. C 235 z 30.9.2009, s. 7.

³⁹ Kodeks najlepszych praktyk dotyczących przebiegu postępowania w zakresie kontroli pomocy państwa (Dz.U. C 136 z 16.6.2009, s. 13-20).

⁴⁰ Zawiadomienie Komisji w sprawie uproszczonej procedury rozpatrywania niektórych rodzajów pomocy państwa (Dz.U. C 136 z 16.6.2009, s. 3-12).

1.1.3. *Polityka odzyskiwania pomocy*

49. Zwrot niezgodnej z prawem pomocy państwa nie jest postrzegany jako kara, lecz jako środek służący przywróceniu sytuacji, która miała miejsce przed udzieleniem pomocy niezgodnej z prawem. Do dnia 31 grudnia kwota odzyskanej pomocy niezgodnej z prawem i niezgodnej ze wspólnym rynkiem wzrosła z 2,3 mld EUR w grudniu 2004 r. do 10,4 mld EUR. Udział niezgodnej z prawem i niezgodnej ze wspólnym rynkiem pomocy, która musi zostać odzyskana, zmienił się odpowiednio (z 75% na koniec 2004 r. do 12 % na dzień 31 grudnia 2009 r.). Udział całkowitej kwoty odzyskanej pomocy nieznacznie jednak spadł w latach 2008-2009 (z 90,9 % do 88 %) ze względu na siedem nowych decyzji o zwrocie pomocy przyjętych w 2009 r. oraz wysokie kwoty pomocy określone⁴¹ w kilku decyzjach z 2008 r.

1.1.4. *Egzekwowanie prawa dotyczącego pomocy państwa przez sądy krajowe*

50. W kwietniu Komisja opublikowała nowy komunikat w sprawie egzekwowania prawa dotyczącego pomocy państwa przez sądy krajowe⁴². Komunikat ma na celu przedstawienie bardziej szczegółowych wytycznych w odniesieniu do wszystkich aspektów egzekwowania prawa dotyczącego pomocy państwa na drodze prywatnoprawnej. Zapewnia on sądom krajowym bardziej praktyczne i przystępne wsparcie Komisji w ich codziennej pracy, gdyż umożliwia on sędziom krajowym wystąpienie do Komisji z zapytaniem o posiadane przez nią informacje lub o jej opinię w zakresie stosowania zasad pomocy państwa.

1.1.5. *Monitorowanie środków pomocy państwa*

51. Od 2006 r. Komisja wzmocniła monitorowanie *ex post* głównych rodzajów pomocy objętych rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych i tym samym niepodlegających już obowiązkowi zgłaszania. Analiza wyników z pierwszych trzech lat monitorowania pokazuje, że zasadniczo część istniejącej struktury pomocy państwa (programy oraz rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych) funkcjonuje w zadowalający sposób. Wszystkie państwa członkowskie współpracują z Komisją, jakkolwiek wiele z nich przedstawiło wymagane informacje ze znacznym opóźnieniem. Sąd Pierwszej Instancji wydał również wyrok⁴³, w którym potwierdzono legalność monitorowania.

1.1.6. *Horyzontalna pomoc państwa*

52. W 2009 r. Komisja zatwierdziła 29 programów pomocy i przyjęła cztery decyzje stwierdzające brak pomocy państwa w oparciu o wspólnotowe zasady ramowe dotyczące działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej⁴⁴; 19 z tych programów dotyczyło wyłącznie działalności badawczo-rozwojowej, 2 programy były ukierunkowane na innowacje, a 12 miało charakter mieszany, obejmując cele zarówno badawczo-rozwojowe, jak i innowacyjne. Ponadto w wyniku szczegółowej oceny ekonomicznej Komisja podjęła decyzję o nie zgłaszaniu zastrzeżeń w

---

⁴¹ Wynika to z faktu, że Komisja nie zawsze jest w stanie obliczyć kwotę, którą należy odzyskać (w takich przypadkach decyzje Komisji zawierają informacje pozwalające państwom członkowskim na określenie kwoty pomocy).

⁴² Dz.U. C 85 z 9.4.2009, s.1

⁴³ Wyrok w sprawie T-376/07 *Niemcy przeciwko Komisji*, 25.11.2009.

⁴⁴ Dz.U. C 323 z 30.12.2006, s. 1.

dziwięciu przypadkach pomocy na rzecz dużych projektów badawczo-rozwojowych podlegających obowiązkowi indywidualnego zgłoszenia. Ponadto Komisja monitorowała informacje przedstawione w sprawie pomocy udzielonej na rzecz 73 innych projektów badawczo-rozwojowych, która przekroczyła 3 mln EUR, ale mimo to nie podlegała obowiązkowi indywidualnego zgłoszenia.

53. Jeżeli chodzi o pomoc przyznaną na rzecz projektów badawczo-rozwojowych objętych ogólnym rozporządzeniem w sprawie wyłączeń grupowych⁴⁵, 51 programów stanowi pomoc na badania podstawowe, 186 programów na badania przemysłowe, a 181 na eksperymentalne prace rozwojowe. Jednocześnie państwa członkowskie stosowały ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych również w przypadku środków dotyczących innowacji, z których 57 dotyczyło praw własności przemysłowej w przypadku MŚP, 26 dotyczyło młodych innowacyjnych przedsiębiorstw, 47 dotyczyło usług doradczych w zakresie innowacji i usług wsparcia innowacji, a 23 dotyczyły tymczasowo zatrudnionego wysoko wykwalifikowanego personelu.
54. W przypadku pomocy na ochronę środowiska Komisja zatwierdziła 34 programy pomocy i cztery indywidualne wnioski, większość na podstawie wytycznych w sprawie pomocy na ochronę środowiska⁴⁶. Ponadto Komisja rozstrzygnęła jedną sprawę jako niestanowiącą pomocy państwa. W wyniku formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja podjęła również dwie negatywne decyzje, jedną warunkową i jedną pozytywną. Jednocześnie Komisja podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w czterech innych sprawach dotyczących pomocy na ochronę środowiska.
55. W dziedzinie finansowania kapitału podwyższonego ryzyka w MŚP oraz w związku z sześcioma programami pomocy zatwierdzonymi na podstawie tymczasowych ram prawnych Komisja zatwierdziła 25 środków na podstawie wytycznych w sprawie kapitału podwyższonego ryzyka⁴⁷, z których 16 było zgodnych z przepisami dotyczącymi bezpiecznej przystani, co umożliwiło przeprowadzenie oceny ogólnej. W siedmiu innych sprawach Komisja przeprowadziła szczegółową ocenę zgodności środków, a w pozostałych dwóch sprawach uznała, że nie wiązały się z pomocą państwa. Ponadto w 2009 r. wdrożono 13 dodatkowych programów pomocy w ramach ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych, które państwa członkowskie zaczęły stosować również na potrzeby kapitału podwyższonego ryzyka.
56. Ogółem Komisję poinformowano o 971 środkach pomocy, które wdrożono w 2009 r. na podstawie ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych. Oprócz wyżej wymienionych celów wyłączone środki pomocy obejmowały również dziedziny pomocy w zakresie zatrudnienia, pomocy szkoleniowej, pomocy mającej na celu ochronę środowiska naturalnego⁴⁸ i pomocy regionalnej.

---

⁴⁵ Dz.U. L 214 z 9.8.2008, s. 3.

⁴⁶ Dz.U. C 82 z 1.4.2008, s. 1.

⁴⁷ Dz.U. C 194 z 18.8.2006, s. 2.

⁴⁸ 124 środki pomocy; więcej informacji będzie dostępnych w 2010 r. na podstawie krajowych sprawozdań rocznych za 2009 r.

57. W dziedzinie pomocy regionalnej w 2009 r. Komisja zatwierdziła 45 programów, przede wszystkim na podstawie wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013⁴⁹. Komisja zatwierdziła również 12 środków pomocy *ad hoc* na rzecz pojedynczych przedsiębiorstw na inwestycje w dziedzinach objętych mapami pomocy regionalnej na lata 2007-2013⁵⁰. Na podstawie tych samych wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013 zatwierdzono pomoc państwa na rzecz dziewięciu dużych projektów inwestycyjnych⁵¹ oraz wszczęto formalne postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do dwóch innych projektów tego rodzaju⁵² i w jednej sprawie dotyczącej pomocy regionalnej *ad hoc*⁵³. Komisja ostatecznie zamknęła formalne postępowanie wyjaśniające w przypadku dwóch dużych projektów inwestycyjnych z decyzją pozytywną⁵⁴.
58. Na podstawie tymczasowych ram prawnych w 2009 r. Komisja przyjęła 30 decyzji zatwierdzających ograniczone kwoty zgodnych programów pomocy, 15 decyzji zatwierdzających środki pomocy państwa w postaci gwarancji i dziewięć decyzji zatwierdzających środki pomocy w postaci dopłat do oprocentowania.

1.1.7. Pomoc państwa w przypadku węgla

59. W ciągu 2009 r. Komisja zatwierdziła pomoc dla sektora węglowego w Niemczech⁵⁵, na Słowacji⁵⁶ i w Hiszpanii⁵⁷. Przedmiotowe programy pomocy mają na celu wspieranie dostępu do rezerw węgla i restrukturyzację sektora węglowego w innych krajach.
60. Mając na względzie wygaśnięcie rozporządzenia 1407/2002⁵⁸ (w dniu 31 grudnia 2010 r.) Komisja przeprowadziła konsultacje społeczne dotyczące przyszłych rozwiązań w zakresie polityki w odniesieniu do pomocy w przemyśle węglowym⁵⁹.

1.1.8. Pomoc państwa w sektorze rolnym

61. Komisja ocenia pomoc państwa przyznaną na rzecz sektora rolnego i leśnego na podstawie wytycznych w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na

---

⁴⁹ Dz.U. C 54 z 4.3.2006.

⁵⁰ Decyzje można znaleźć na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.html

⁵¹ W sektorze energetycznym: sprawa N538/2008 *Ersol Thin Film*, sprawa N453/2008 *Sunfilm AG*, sprawa N539/2008 *ASI Industries/Ersol Solar Energy*, sprawa N180/2009 *EnPlus Centrale Termoelettrica di San Severo*. W sektorze motoryzacyjnym: sprawa N473/2008 *Ford España*, sprawa N671/2008 Pomoc na rzecz Mercedes Benz Manufacturing Hungary, sprawa N635/2008 *Fiat Sicily*, sprawa N674/2008 *Volkswagen Slovakia*. W przemyśle papierniczym: sprawa N203/2008 *Hamburger Spremberg GmbH*.

⁵² Sprawa N113/2009 Pomoc na rzecz Audi Hungaria Motor Ltd, sprawa N588/2008 *Petróleos de Portugal – Petrogal S.A.*

⁵³ Sprawa N357/2008 *Fri-el Acerra s.r.l.*

⁵⁴ Sprawa C21/2008 *Sovello Ag (formerly EverQ)* i sprawa N46/2008 Pomoc na rzecz Dell Poland.

⁵⁵ Sprawa N563/2008 Pomoc na rzecz niemieckiego sektora węgla kamiennego w 2008 r. (Dz.U. C 199 z 25.8.2009, s. 1).

⁵⁶ Sprawa N347/2009 – Republika Słowacka, *Baňa Dolina a.s.*

⁵⁷ Sprawa NN20/2009, dawna N647/2008 Pomoc na rzecz sektora węgla kamiennego w latach 2008-2010 (Dz.U. C 234 z 29.9.2009, s. 5).

⁵⁸ Dz.U. L 205 z 2.8.2002, s. 1.

⁵⁹ http://ec.europa.eu/energy/coal/consultations/2009_07_15_en.htm

lata 2007-2013⁶⁰. W 2009 r. Komisja zarejestrowała 139 nowych spraw dotyczących pomocy państwa i przyjęła 146 decyzji.

62. W związku ze zmianą tymczasowych ram prawnych maksymalna kwota pomocy na rzecz gospodarstw rolnych może być przyznawana tylko jeden raz do dnia 31 grudnia 2010 r. Wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną od początku 2008 r. przez pojedyncze gospodarstwa zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007⁶¹ należy odjąć od tej kwoty.

1.2 Przepisy antymonopolowe – art. 101, 102 i 106 TFUE.

1.2.1. *Kształtowanie i stosowanie zasad*

Sprawozdanie z funkcjonowania rozporządzenia 1/2003

63. W dniu 29 kwietnia Komisja przyjęła sprawozdanie z funkcjonowania rozporządzenia 1/2003⁶². Sprawozdanie zawiera podsumowanie sposobu funkcjonowania reformy zasad egzekwowania prawa ochrony konkurencji UE od jej wejścia w życie w dniu 1 maja 2004 r. Opisano w nim doświadczenie zdobyte we wszystkich najważniejszych dziedzinach objętych rozporządzeniem i dokonano oceny postępów poczynionych dzięki wprowadzeniu nowych instrumentów prawnych i metod pracy. W sprawozdaniu wyszczególniono również kilka aspektów, które należy dodatkowo ocenić.

Egzekwowanie zasad ochrony konkurencji UE na drodze prywatnoprawnej

64. Zasady ochrony konkurencji UE mogą mieć bezpośredni skutek; jako takie przyznają one prawa osobom fizycznym, w tym prawo do naprawienia szkody, które można egzekwować przed sądami krajowymi (egzekwowanie na drodze prywatnoprawnej). Komisja rozpoczęła realizację projektu polityki mającego na celu zapewnienie skuteczności postępowania o naprawienie szkody wynikłej z naruszenia prawa ochrony konkurencji UE i w 2008 r. przyjęła białą księgę w sprawie roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z naruszenia wspólnotowego prawa ochrony konkurencji⁶³, w której zawarła konkretne sugestie. Sugestie zawarte w białej księdze obejmują: (i) wyjaśnienie, jakie szkody mogą być przedmiotem roszczeń i kto może wnosić roszczenia; (ii) ułatwienie sytuacji konsumentów i innych pośrednich ofiar w przypadkach, w których zostały na nich przerzucone obciążenia niezgodne z prawem; (iii) poprawę skuteczności powództw o naprawienie szkody wnoszonych po stwierdzeniu naruszenia dzięki zapewnieniu, że ostateczne decyzje krajowych organów ds. konkurencji stwierdzające naruszenie stanowią wystarczający dowód naruszenia; (iv) zapewnienie powodowi sprawiedliwego dostępu do dowodów przez ujawnienie w sądzie; (v) zapewnienie skuteczności

---

⁶⁰ Wytyczne Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007–2013 (Dz.U. C 319 z 27.12.2006, s. 1).

⁶¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej (Dz.U. L 337 z 21.12.2007, s. 35).

⁶² COM(2009)206 wersja ostateczna z załączonym dokumentem roboczym służb Komisji, SEC(2009)574 wersja ostateczna.

⁶³ COM(2008)165 wersja ostateczna, zob. <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>.

roszczeń zbiorowych; oraz (vi) zaproponowanie zasad mających na celu zapewnienie płynnego współdziałania mechanizmów egzekwowania prywatno- i publicznoprawnego, w tym ochrony programów łagodzenia kar.

65. W marcu 2009 r. zarówno Parlament Europejski, jak i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjęły opinie popierające podejście zawarte w białej księdze. Służby Komisji rozpoczęły pracę nad instrumentami technicznymi przeznaczonymi do osiągnięcia celów białej księgi przy uwzględnieniu opinii i uwag otrzymanych w ramach konsultacji społecznych. Ponadto służby Komisji rozpoczęły pracę nad niewiązącymi wytycznymi dotyczącymi ustalania kwoty odszkodowania.

Kartele

66. W 2009 r. Komisja przyjęła sześć decyzji w odniesieniu do karteli⁶⁴ nakładających grzywny w wysokości 1,62 mld EUR na 43 przedsiębiorstwa⁶⁵. Nadal priorytetem Komisji było wykrywanie, badanie i karanie karteli. Po raz pierwszy Komisja wydała decyzje dotyczące karteli przeciwko przedsiębiorstwom na Słowacji i w Słowenii (sprawa *Węglik wapnia* – dotycząca proszku i granulatów węgla wapnia dla przemysłu gazowego i metalurgicznego). Walka przeciwko kartelom o charakterze międzynarodowym okazała się bardzo skuteczna, czego przykładami są decyzje w sprawie *Kable podmorskie*⁶⁶ (kartel polegający na podziale rynku i ustalaniu cen w odniesieniu do kabli podmorskich stosowanych do ładowania paliwa i innych produktów naftowych z obiektów położonych na morzu na statki i wyładowywania ich z powrotem w obiektach położonych na morzu, w przypadku którego UE współpracowała ze Stanami Zjednoczonymi, Zjednoczonym Królestwem i Japonią), sprawie *Transformatory mocy*⁶⁷ (umowa dotycząca podziału rynku między europejskimi i japońskimi producentami w odniesieniu do transformatorów mocy, transformatorów samochodowych i dławików kompensacyjnych dla napięć o zakresie 380 kV i większym) i sprawie *Stabilizatory termiczne* (kartel między europejskimi, amerykańskimi i szwajcarskimi przedsiębiorstwami polegający na podziale rynku i ustalaniu cen w odniesieniu do dodatków plastikowych).
67. Po unieważnieniu przez Sąd Pierwszej Instancji decyzji w sprawie *Pręty uzbrojeniowe do betonu* w 2007 r.⁶⁸ w dniu 30 września Komisja ponownie przyjęła swoją wstępną decyzję z 2002 r. i utrzymała decyzję w odniesieniu do wszystkich ośmiu przedsiębiorstw, potwierdzając nałożenie na nie prawie identycznej grzywny⁶⁹.

---

⁶⁴ Sprawy COMP/39406 Kable podmorskie; COMP/39401 E.ON/GDF; COMP/39396 Węglik wapnia; COMP/37956 Pręty uzbrojeniowe do betonu (ponowne przyjęcie); COMP/39129 Transformatory mocy i COMP/38589 Stabilizatory termiczne.

⁶⁵ W tym podmioty, które nie zostały ukarane grzywną, takie jak podmioty skarżące. Jeżeli więcej niż jeden podmiot z tej samej grupy został objęty decyzją, liczy się je jako jeden.

⁶⁶ Zob. roczne sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2007, s. 43.

⁶⁷ [Zob. IP/09/1432](#).

⁶⁸ T-77/03 Feralpi Siderugica SpA przeciwko Komisji [2007], Zb.Orz. II-139, opublikowane streszczenie.

⁶⁹ Za pomocą decyzji o ponownym przyjęciu Komisja nałożyła grzywnę w wysokości 83 250 mln EUR i zmniejszyła grzywnę w przypadku jednego z przedsiębiorstw z 16 140 mln EUR do 14 350 mln EUR w związku ze zmianą w stosunkowej wielkości tego przedsiębiorstwa. [Zob. IP/09/1389](#).

Inne porozumienia i uzgodnione praktyki

68. W odniesieniu do stosowania zasad ochrony konkurencji do spraw innych niż sprawy dotyczące karteli Komisja w dniu 14 października przyjęła decyzję w sprawie zobowiązań⁷⁰ nadającą moc prawnie wiążącą zobowiązaniom zaproponowanym przez Międzynarodowe Zrzeszenie Towarzystw Klasyfikacyjnych (IACS) w celu wyeliminowania problemów zgłoszonych w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego zgodnie z art. 81 Traktatu WE i art. 53 Porozumienia EOG na światowym rynku klasyfikacji statków.
69. W 2009 r. dokonano przeglądu kilku mających wygasnąć w niedalekiej przyszłości rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych i w stosownych przypadkach towarzyszących im wytycznych w sprawie stosowania art. 101 TFUE. Przeglądy te dotyczą w szczególności rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień wertykalnych i horyzontalnych, rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących ubezpieczeń⁷¹ (zob. rozdział 2.1) i rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących pojazdów silnikowych (zob. rozdział 2.9).
70. W lipcu Komisja poddała pod konsultacje społeczne projekt rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych oraz wytyczne dotyczące porozumień wertykalnych. Zasadniczo proponuje się utrzymanie obecnych zasad przy jednoczesnym ich dostosowaniu i doprecyzowaniu w celu uwzględnienia zmian na rynku, w szczególności władzy rynkowej nabywców i ciągłego wzrostu sprzedaży on-line.
71. W odniesieniu do porozumień horyzontalnych przegląd wytycznych⁷² jest związany z przeglądem rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących porozumień specjalizacyjnych⁷³ i rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień badawczo-rozwojowych⁷⁴. Wytyczne horyzontalne obejmują nie tylko porozumienia specjalizacyjne i porozumienia badawczo-rozwojowe, lecz także inne rodzaje porozumień, takie jak porozumienia produkcyjne, porozumienia o komercjalizacji i o wspólnych zakupach.
72. Przyjęto również rozporządzenie Komisji (WE) nr 906/2009 w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do określonych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych pomiędzy przedsiębiorstwami żeglugi liniowej (konsorcja)⁷⁵. Rozporządzenie to zezwala pod pewnymi warunkami na współpracę operacyjną w celu świadczenia wspólnych usług żeglugi liniowej wśród przewoźników żeglugi liniowej. Taki rodzaj współpracy został wyłączony z reguł konkurencji UE w 1995 r. Nowe rozporządzenie wchodzi w życie w dniu 25 kwietnia 2010 r. na pięć lat.

---

⁷⁰ Sprawa COMP/39416 Klasyfikacja statków.

⁷¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 358/2003 z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do niektórych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych w sektorze ubezpieczeniowym (Dz.U. L 53 z 28.2.2003, s. 8).

⁷² Obwieszczenie Komisji – Wytyczne w sprawie stosowania art. 81 Traktatu WE do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych; Dz.U. C 3 z 6.1.2001, s. 2.

⁷³ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2658/2000 z dnia 29 listopada 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień specjalizacyjnych, Dz.U. L 304 z 5.12.2000, s. 5.

⁷⁴ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2659/2000 z dnia 29 listopada 2000 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień o badaniach i rozwoju, Dz.U. L 304 z 5.12.2000, s. 7.

⁷⁵ Dz.U. L 256 z 29.9.2009, s. 31.

Nadużywanie pozycji dominującej (art. 102 TFUE)

73. Wytyczne w sprawie priorytetów, którymi Komisja będzie się kierować przy stosowaniu art. 82 Traktatu WE w odniesieniu do szkodliwych działań o charakterze praktyki wyłączającej, podejmowanych przez przedsiębiorstwa dominujące zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym (Dz.U.) w dniu 24 lutego⁷⁶.
74. Komisja przyjęła ostateczne decyzje dotyczące sektora energetycznego (RWE i GDF) i sektora technologii informacyjnych (Intel, Microsoft i Rambus). Podjęła również decyzje o wszczęciu postępowania w sektorach łączności elektronicznej (polskie i słowackie podmioty na rynku łączy szerokopasmowych) i usług finansowych (Standard & Poor's i Thomson Reuters). Więcej szczegółowych informacji znajduje się w rozdziałach niniejszego sprawozdania dotyczących poszczególnych sektorów.

1.3. Środki państwowe (przedsiębiorstwa publiczne/przedsiębiorstwa posiadające prawa wyłączne lub specjalne – art. 106 TFUE)

75. W dniu 2 lutego Komisja przesłała Republice Słowackiej uzasadnioną opinię⁷⁷ wzywającą do dostosowania słowackiej ustawy o konkurencji do przepisów UE. W dniu 25 czerwca Komisja zamknęła postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego⁷⁸ w wyniku uchylenia całości zaskarżonego przepisu ze skutkiem od dnia 1 czerwca. Nadal trwa postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Republice Słowackiej w odniesieniu do niewdrożenia decyzji Komisji z 2008 r. w sprawie przepisów słowackiego prawa pocztowego⁷⁹.
76. W sierpniu Komisja wydała decyzję przyjmującą zobowiązania Grecji do zapewnienia sprawiedliwego dostępu do złóż węgla brunatnego⁸⁰.
77. W październiku, w następstwie rozpoczęcia dystrybucji książeczek oszczędnościowych A przez banki, zamknięto postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Francji wszczęte w 2007 r.

1.4 Kontrola łączenia przedsiębiorstw

1.4.1. Kształtowanie i stosowanie zasad

78. W 2009 r. liczba zgłoszonych połączeń była niższa od rekordowych poziomów z poprzednich lat. Ogółem Komisji zgłoszono 259 transakcji; Komisja przyjęła 243 ostateczne decyzje. Spośród tych ostatecznych decyzji 225 transakcji zatwierdzono bezwarunkowo na pierwszym etapie, 82 zatwierdzono bezwarunkowo w ramach

---

⁷⁶ Dz.U. C 45 z 24.2.2009, s. 7.

⁷⁷ Zob. komunikat prasowy IP/09/200 z 2 lutego 2009 r.

⁷⁸ Zob. komunikat prasowy IP/09/1182 z 23 lipca 2009 r. Skuteczne rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy wynika z poprzedniego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przeciwko Republice Czeskiej, w którym podobne problematyczne ustawodawstwo zostało również uchylone w 2007 r.

⁷⁹ Sprawa COMP/39562 Słowackie prawo pocztowe (Dz.U. C 322 z 17.12.2008, s. 10). Zob. również komunikat prasowy IP/08/1467 z 7 października 2008 r.

⁸⁰ Dz.U. C 243 z 10.10.2009, s. 5.

zwykłej procedury, a 143 (tj. 63,6 %) zatwierdzono w ramach procedury uproszczonej. Na pierwszym etapie zatwierdzono 13 transakcji z zastrzeżeniem określonych warunków. Ponadto Komisja wszczęła pięć postępowań na etapie drugim i przyjęła trzy decyzje z zastrzeżeniem określonych warunków. Na drugim etapie wycofano dwie sprawy, a na pierwszym etapie sześć spraw. W ciągu tego roku nie podjęto żadnych decyzji zakazujących.

1.4.2. *Artykuł 21*

79. Uprawnienia przewidziane w art. 21 ust. 4 rozporządzenia WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw umożliwiają Komisji interwencję w celu odwiedzenia i ostatecznego powstrzymania państw członkowskich od uniemożliwienia lub ograniczenia przejścia krajowych przedsiębiorstw przez przedsiębiorstwa z innych państw członkowskich z nieuzasadnionych powodów. Przepis ten stanowi również ramy proceduralne w zakresie terminowej wymiany uwag z państwami członkowskimi w celu odróżnienia interwencji z powodów protekcyjnych od rzeczywistej ochrony uzasadnionych interesów publicznych (innych niż konkurencja). Od początku obowiązywania rozporządzenia było mniej niż 20 spraw, w których zastosowano art. 21. Po okresie częstszego stosowania art. 21, w 2009 r. nie wszczęto żadnego postępowania na podstawie tego przepisu.

1.4.3 *Sprawozdanie w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw*

80. Komisja przedstawiła sprawozdanie do Rady z funkcjonowania rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw⁸¹ pięć lat po jego wejściu w życie. W sprawozdaniu stwierdzono, że progi właściwości i mechanizmy odsyłania zasadniczo stanowią właściwe ramy prawne do celów elastycznego podziału i ponownego podziału spraw między Komisję i krajowe organy ds. konkurencji. W sprawozdaniu zauważono również, że mechanizmy odsyłania spraw po zgłoszeniu są nadal przydatne w ponownym podziale spraw, nawet po wprowadzeniu mechanizmów odsyłania spraw przed ich zgłoszeniem.
81. Wreszcie w sprawozdaniu wyszczególniono obszary, w których istnieje możliwość poprawy, takie jak funkcjonowanie „zasady dwóch trzecich”, sposób rozpatrywania spraw zgłoszonych do więcej niż trzech krajowych organów ds. konkurencji (pojęcie „pojedynczej instytucji”) oraz kwestia większej zbieżności obowiązujących przepisów krajowych w odniesieniu do przepisów wspólnotowych.

2 SYTUACJA W POSZCZEGÓLNYCH SEKTORACH

2.1. Usługi finansowe

82. Rynki finansowe mają zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania współczesnej gospodarki. Ubiegły rok był wyjątkowo trudny dla sektora finansowego, a Komisja

---

⁸¹ Komunikat Komisji do Rady - Sprawozdanie z funkcjonowania rozporządzenia nr 139/2004 z załączonym dokumentem roboczym służb Komisji, 18 czerwca 2009 r. (COM(2009)281 wersja ostateczna).

odegrała znaczną rolę przez zapewnienie pewności prawnej w dziedzinie pomocy państwa i kontroli łączenia przedsiębiorstw⁸².

83. W dziedzinie rozpowszechniania danych dotyczących rynku finansowego wszczęto formalne postępowanie wyjaśniające przeciwko agencji Standard & Poor's za domniemane nadużywanie pozycji dominującej w odniesieniu do wydawania i licencjonowania kodów identyfikacyjnych papierów wartościowych zwanych Międzynarodowym Numerem Identyfikacyjnym Papierów Wartościowych⁸³. Komisja wszczęła również formalne postępowania wyjaśniające przeciwko Thomson Reuters dotyczące stosowania kodów instrumentów RIC⁸⁴.
84. W kwietniu wysłano pisemne zgłoszenie zastrzeżeń w wyniku wszczęcia przez Komisję postępowań wyjaśniających w 2008 r. w odniesieniu do transgranicznych wielostronnych opłat *interchange* stosowanych przez VISA Europe. W maju Komisja zleciła przeprowadzenie zewnętrznego badania porównującego koszty płatności gotówką i kartą.
85. Komisja w dalszym ciągu ściśle monitorowała stosowanie decyzji zakazującej z 2007 r. w sprawie transgranicznych wielostronnych opłat *interchange* stosowanych przez MasterCard. W kwietniu MasterCard zobowiązało się do ponownego wprowadzenia znacznie niższych wielostronnych opłat *interchange*⁸⁵ w celu wycofania podwyżek opłat w ramach systemu oraz do zmiany zasad systemowych w zmierzającej do zwiększenia przejrzystości i konkurencji na rynku kart płatniczych⁸⁶. Wdrażanie tych zobowiązań jest ściśle monitorowane przez niezależnego pełnomocnika.
86. Komisja przeprowadziła przegląd funkcjonowania obowiązującego obecnie rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych dotyczących ubezpieczeń⁸⁷ przed jego wygaśnięciem w dniu 31 marca 2010 r. Na podstawie dowodów znalezionych w trakcie przeglądu projekt rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych wznawia wyłączenie dwóch kategorii porozumień: wspólnych zestawień, tabel i badań oraz porozumień dotyczących grup koasekuracji i koreasekuracji. W dniu 5 października projekt opublikowano do celów konsultacji trwających przez okres ośmiu tygodni.

---

⁸² W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji zob. rozdział dodatkowy niniejszego sprawozdania.

⁸³ Międzynarodowy Numer Identyfikacyjny Papierów Wartościowych jest ogólnosiwiatowym identyfikatorem papierów wartościowych i jest regulowany przez normę 6166 Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO). Numer ten jest niezbędny w przypadku szeregu operacji przeprowadzanych przez instytucje finansowe (np. dla celów sprawozdawczości dla organów publicznych lub usług rozliczeniowych i rozrachunkowych) i nie można go zastąpić innym identyfikatorem papierów wartościowych. Zob. również [MEMO/09/508](#).

⁸⁴ Kody instrumentów RIC są krótkimi alfanumerycznymi kodami, które identyfikują papiery wartościowe i lokalizacje ich obrotu. Stosuje się je w celu uzyskania informacji z systemu zasilania danymi w czasie rzeczywistym należącego do Thomson Reuters' np. informacji w czasie rzeczywistym dotyczących kursu akcji na danej giełdzie. Zob. również [IP/09/1692](#) z 10.11.2009.

⁸⁵ Zgodnie z nową metodyką maksymalna średnia ważona wielostronna opłata *interchange* na transakcję jest obecnie obniżona do 0,30 % w przypadku konsumenckich kart kredytowych i do 0,20 % w przypadku konsumenckich kart debetowych.

⁸⁶ Zob. [IP/09/515](#) i [MEMO/09/143](#).

⁸⁷ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 358/2003 z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do niektórych kategorii porozumień, decyzji i praktyk uzgodnionych w sektorze ubezpieczeniowym ([Dz.U. L 53 z 28.2.2003, s. 8](#)).

87. Jednolity obszar płatności w euro (SEPA, ang. *single euro payments area*) był ważnym polem działań na rzecz ochrony konkurencji w dziedzinie usług finansowych. SEPA jest inicjatywą zmierzającą do samoregulacji, zapoczątkowaną przez Europejski Sektor Bankowy i kontynuowaną przez Europejską Radę ds. Płatności w celu stworzenia zintegrowanego obszaru płatności w euro, dzięki czemu płatności transgraniczne staną się tak samo łatwe i skuteczne, jak płatności krajowe.
88. W ciągu 2009 r. prowadzono nieoficjalne rozmowy z potencjalnymi nowymi uczestnikami rynku – w szczególności z Payfair i Monnet – przede wszystkim w celu wyjaśnienia zgodności ich przewidywanych mechanizmów finansowania z regułami konkurencji i wspierania skutecznej konkurencji zgodnej z SEPA na rynku kart płatniczych.
89. Rozmowy rozpoczęte z Europejską Radą ds. Płatności w 2007 r. były kontynuowane w 2009 r. dotyczyły w szczególności opłat *interchange* w przypadku polecenia zapłaty SEPA, zarządzania Europejską Radą ds. Płatności i zarządzania systemami oraz normalizacji. W marcu Komisja i EBC wydały wspólne oświadczenie wyjaśniające zasady finansowania polecenia zapłaty SEPA, w tym możliwość tymczasowego pobierania wielostronnej opłaty *interchange* w niektórych państwach członkowskich⁸⁸. W dniu 2 listopada weszło w życie rozporządzenie 924/2009⁸⁹ w sprawie płatności transgranicznych, a Komisja i EBC opublikowały wytyczne w sprawie długoterminowego finansowania polecenia zapłaty SEPA⁹⁰. Wytyczne dotyczą okresu, w którym nie obowiązują już tymczasowe ustalenia w zakresie wielostronnych opłat *interchange*.
90. W dniach od 3 listopada do 14 grudnia Komisja przeprowadziła konsultacje społeczne w sprawie dodatkowych wytycznych dla uczestników systemu polecenia zapłaty SEPA w odniesieniu do oceny zbiorowych mechanizmów finansowania w ramach europejskich reguł konkurencji. W wyniku tych konsultacji Komisja może w stosownym przypadku podjąć decyzję o przyjęciu dodatkowych wytycznych w celu zapewnienia większej jasności i przewidywalności ogólnych ram analizy.

2.2. Energia i środowisko

91. W dniu 6 kwietnia Parlament Europejski i Rada przyjęły pakiet legislacyjny energetyczno-klimatyczny, obejmujący środki mające na celu przeciwdziałanie zmianom klimatu i promowanie energii odnawialnej, zaproponowany przez Komisję w styczniu 2008 r. Pakiet obejmuje dyrektywę w sprawie energii odnawialnej ustanawiającą kryteria zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do biopaliw i biopłynów⁹¹, które mają znaczenie również przy ocenie pomocy państwa w tej

---

⁸⁸ Wspólne oświadczenie Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Centralnego wyjaśniające niektóre zasady stanowiące podstawę przyszłego operacyjnego modelu polecenia zapłaty SEPA, SEC(2009)397. Dz.U. L 266 z 9.10.2009, s. 11.

⁸⁹ Dz.U. L 266 z 9.10.2009, s. 11.

⁹⁰ Stosowanie art. 81 Traktatu WE w przypadku wielostronnych płatności międzybankowych poleceniem zapłaty SEPA, SEC (2009)1472.

⁹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 16).

dziedzinie. Ponadto Parlament Europejski i Rada przyjęły dyrektywę zmieniającą system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (ETS)⁹².

92. W dniu 13 lipca Parlament Europejski i Rada przyjęły pakiet dotyczący wewnętrznego rynku energii⁹³, a w dniu 16 lipca Komisja przyjęła wniosek w sprawie rozporządzenia dotyczącego środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego.
93. Komisja była bardzo aktywna we wdrażaniu polityki konkurencji w sektorze energii w oparciu o wiedzę zdobytą w badaniu sektora energetycznego⁹⁴. Rozwój skutecznej konkurencji na tych rynkach powinien spowodować wzrost bezpieczeństwa dostaw, zmniejszenie oddziaływania na środowisko, zwiększenie innowacji oraz dostawę energii do gospodarstw domowych i przedsiębiorstw w UE po konkurencyjnych cenach.
94. W dniu 18 marca przyjęto decyzję⁹⁵ w sprawie RWE – Zamknięcie dostępu do rynku gazu – nadającą moc prawnie wiążącą zobowiązaniom do zbycia uprzednio zaproponowanym przez RWE i zamknęto postępowanie wyjaśniające. W tym samym duchu zobowiązania zaproponowane przez GDF Suez⁹⁶ uzyskały moc prawnie wiążącą przez przyjęcie w dniu 2 grudnia decyzji na podstawie art. 9 rozporządzenia 1/2003. Przedmiotowe zobowiązania ułatwią konkurentom wejście na francuski rynek gazu. Ponadto w dniu 4 listopada Komisja rozpoczęła badanie rynku w sprawie zobowiązań zaproponowanych przez francuskie przedsiębiorstwo energetyczne EDF w ramach sprawy EDF – *Zamknięcie dostępu do rynków zbytu*⁹⁷. Wraz z reformą regulowanego rynku energii elektrycznej wdrażaną przez rząd Francji⁹⁸ zobowiązania proponowane w tej sprawie mogą stać się ważnym krokiem w kierunku w pełni konkurencyjnego rynku energii elektrycznej we Francji. W dniu 22 grudnia 2009 r. do spółki E.ON AG i jej spółek zależnych, w tym do Ruhrgas AG i E.ON Gastransport GmbH, przesłano wynik wstępnego rozpatrzenia sprawy w rozumieniu art. 9 rozporządzenia 1/2003, w którym wyrażono zastrzeżenia związane z naruszeniem art. 102 TFUE (dawny art. 82 TWE). Równolegle Komisja przygotowała streszczenie badania rynku w rozumieniu art. 27 ust. 4 rozporządzenia 1/2003.
95. Jeżeli chodzi o inne sprawy dotyczące energii, w dniu 8 lipca Komisja przyjęła decyzję na podstawie art. 7 rozporządzenia 1/2003, w której nałożyła na E.ON i GDF grzywny za podział rynku, które wyniosły łącznie 1 106 mln EUR⁹⁹. Są to pierwsze grzywny nałożone przez Komisję za naruszenie prawa ochrony konkurencji w

---

⁹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 63).

⁹³ Dz.U. L 211 z 14.8.2009.

⁹⁴ Komunikat Komisji: Dochodzenie w ramach art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w odniesieniu do europejskich sektorów gazu i energii elektrycznej (Raport końcowy) COM(2006) 851 wersja ostateczna, 10.1.2007) i sprawozdanie DG ds. Konkurencji na temat dochodzenia w sektorze energetycznym (SEC(2006)1724, 10.1.2007).

⁹⁵ Zob. IP/09/410 z 18.3.2009.

⁹⁶ Sprawa COMP/39316.

⁹⁷ Sprawa COMP/39386 *Umowy długoterminowe na dostawy energii elektrycznej we Francji*.

⁹⁸ Zob. MEMO/09/394.

⁹⁹ Sprawa COMP/39401. Zob. IP/09/1099 z 8.7.2009.

sektorze energii i są najwyższymi grzywnami nałożonymi w 2009 r. W dniu 6 marca do ENI S.p.A. skierowano pisemne zgłoszenie zastrzeżeń¹⁰⁰ w związku z zarządzaniem gazociągami i ich eksploatacją przez tę spółkę. W dniu 23 kwietnia wszczęto postępowanie w sprawie Svenska Kraftnät¹⁰¹. W dniu 6 października Komisja rozpoczęła badanie rynku¹⁰² i zaprosiła zainteresowane strony do przedstawiania uwag w sprawie zobowiązań proponowanych przez Svenska Kraftnät (SvK), szwedzkiego operatora systemu przesyłowego.

96. W dziedzinie łączenia przedsiębiorstw Komisja zatwierdziła trzy transakcje dotyczące dostawy gazu i energii elektrycznej wraz z przyjęciem środków zaradczych: nabycie Nuon Energy przez Vattenfall¹⁰³, nabycie Essent przez RWE¹⁰⁴ i nabycie EDF przez Segebel¹⁰⁵. Dwie sprawy¹⁰⁶ wynikające ze środków zaradczych określonych w postępowaniu wyjaśniającym w sprawie praktyk monopolistycznych spółki E.ON¹⁰⁷ zostały zatwierdzone bezwarunkowo.
97. W dziedzinie kontroli pomocy państwa poczyniono postępy w odniesieniu do regulowanych cen energii elektrycznej we Francji¹⁰⁸. W dniu 19 września rząd francuski ogłosił plan reform przewidujący stopniowe wycofywanie regulowanych cen oraz mechanizm mający na celu pobudzenie konkurencji na rynku energii elektrycznej przez zapewnienie dostępu konkurentów do pewnego odsetka mocy produkcyjnych EDF w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych według regulowanej ceny. Przyjęcie tych przepisów przez Francję jest konieczne, aby Komisja mogła podjąć ostateczną decyzję¹⁰⁹.
98. W dniu 18 listopada przyjęto negatywną decyzję wraz z odzyskaniem pomocy w sprawie dotyczącej preferencyjnych cen w zakładach Alcoa w Wenecji Euganejskiej i na Sardynii¹¹⁰.
99. W obszarze energii odnawialnej Komisja zatwierdziła jeden program Cypru¹¹¹, trzy programy Danii¹¹² i jeden program Austrii obejmujący subsydiowanie gwarantowanych cen zakupu na rzecz producentów energii odnawialnej¹¹³. Obecnie wszczęto jednak szczegółowe postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do

---

¹⁰⁰ Sprawa COMP/39315. Zob. MEMO/09/120, z 19.3.2009.

¹⁰¹ Sprawa COMP/39351. Zob. MEMO/09/191 z 23.4.2009.

¹⁰² Zob. IP/09/1425 z 6.10.2009.

¹⁰³ Sprawa COMP/M.5496 Decyzja Vattenfall/Nuon.

¹⁰⁴ Sprawa COMP/M.5467 RWE/Essent.

¹⁰⁵ Sprawa COMP/M.5549 EDF/Segebel.

¹⁰⁶ Sprawa COMP/M.5512 Electrabel/E.ON (niektóre aktywa) i M.5519 E.ON/Electrabel acquired assets.

¹⁰⁷ Sprawa COMP/39388 i COMP/39389 E.ON. energia elektryczna.

¹⁰⁸ Sprawa C17/2007 (ex NN19/07) *Regulowane ceny energii elektrycznej we Francji* (Dz.U. C 96 z 25.4.2009, s. 18).

¹⁰⁹ MEMO/09/394 z 15.9.2009.

¹¹⁰ Sprawa C36b/2006 *Preferencyjne ceny energii elektrycznej – Alcoa* (jeszcze nieopublikowana).

¹¹¹ Sprawa N143/2009 *Program pomocy w celu wspierania wytwarzania energii elektrycznej z dużych komercyjnych systemów energii wiatrowej, słonecznej i fotowoltaicznej oraz biomasy* (Dz.U. C 247 z 15.10.2009, s. 2).

¹¹² Sprawa N359/2008 *Doplata do energii elektrycznej wytwarzanej przez spalanie biomasy* (Dz.U. C 179 z 1.8.2009, s. 1); sprawa N354/2008 *Doplata do energii elektrycznej z nowych turbin wiatrowych* (Dz.U. C 143 z 24.6.2009, s. 6); sprawa N356/2008 *Doplata do energii elektrycznej wytwarzanej z biogazu* (Dz.U. C 151 z 3.7.2009, s. 16).

¹¹³ Sprawa N446/2008 *Druga poprawka do ustawy o ekologicznej energii elektrycznej* (Dz.U. C 217 z 11.9.2009, s. 12).

niektórych przepisów programu Austrii, które mogą działać na korzyść dużych odbiorców energii¹¹⁴.

100. Z zastrzeżeniem określonych warunków zatwierdzono duński projekt przyznawania zwolnień z podatku od emisji CO₂ przedsiębiorstwom objętym systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych¹¹⁵. Ponadto Komisja zatwierdziła obniżenie podatków na rzecz duńskiego przemysłu cementowego, co jest pierwszą tego typu sprawą zatwierdzoną w ramach nowych reguł pomocy w postaci obniżki podatków na ochronę środowiska zawartych w wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska¹¹⁶. Z drugiej strony Komisja stwierdziła, że podobne zwolnienie z podatku dotyczące przemysłu ceramicznego było niezgodne ze wspólnym rynkiem¹¹⁷, ponieważ zwolnienia z podatku nie można było uznać ani za konieczne, ani za proporcjonalne.
101. Komisja zatwierdziła program Zjednoczonego Królestwa wprowadzający system handlu uprawnieniami do emisji CO₂ związany ze zużyciem energii¹¹⁸. Ponadto zatwierdzono również programy Polski¹¹⁹, Litwy¹²⁰ i Bułgarii¹²¹ przewidujące obniżenie podatków w celu pobudzenia produkcji niektórych rodzajów biopaliw.
102. Komisja zajmowała się kilkoma środkami wprowadzonymi przez Austrię w celu promocji wytwarzania energii elektrycznej i ciepła¹²² oraz infrastruktury dystrybucji¹²³; zatwierdziła trzy programy Polski dotyczące sieci dystrybucji ciepła¹²⁴, sieci elektroenergetycznych umożliwiających przyłączenie i przesył energii ze źródeł odnawialnych¹²⁵ oraz modernizacji sieci dystrybucji energii elektrycznej¹²⁶. Komisja zatwierdziła również program związany z przetargiem na przeprowadzenie dwóch wstępnych opracowań technicznych i studiów wykonalności dla dwóch projektów demonstracyjnych w zakresie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS) na skalę przemysłową w Zjednoczonym Królestwie¹²⁷.

---

¹¹⁴ C24/2009 (ex N446/2008) *Druga poprawka do ustawy o ekologicznej energii elektrycznej z 2008 r.* (Dz.U. C 217 z 11.9.2009, s. 12).

¹¹⁵ Sprawa C41/2006 *Zmiana podatku od emisji CO₂ od regulowanego limitami zużycia paliwa w przemyśle* (wersja publiczna nie jest jeszcze dostępna).

¹¹⁶ Sprawa N327/2008 *Obniżenie podatku od emisji NOX dla dużych podmiotów zanieczyszczających i przedsiębiorstw ograniczających zanieczyszczenie oraz obniżenie podatku w przypadku biogazu i biomasy*.

¹¹⁷ Sprawa C5/2009 (ex N210/2008) *Zwolnienie producentów wyrobów ceramicznych w Niderlandach z podatków na ochronę środowiska*.

¹¹⁸ Sprawa N629/2008 *Zobowiązanie do ograniczenia emisji dwutlenku węgla*.

¹¹⁹ Sprawa N57/2008 *Pomoc operacyjna dla biopaliw – Polska* (Dz.U. C 247 z 15.10.2009, s. 1).

¹²⁰ Sprawa N372/2007 *Wsparcie dla biopaliw* (Dz.U. C 106 z 8.5.2009, s. 14).

¹²¹ Sprawa N607/2008 *Obniżenie podatku od biopaliw (Bułgaria)*.

¹²² Sprawa N461/2008 *Ustawa elektrowniach skojarzonej gospodarki energetycznej (CHP)* (Dz.U. C 109 z 13.5.2009, s. 1).

¹²³ Sprawa N485/2008 *Program pomocy dla regionalnej infrastruktury cieplnej i chłodniczej oraz instalacji chłodniczych (Austria)* (Dz.U. C 191 z 14.8.2009, s. 1).

¹²⁴ Sprawa N54/2009 *Pomoc na modernizację sieci dystrybucji ciepła w Polsce* (Dz.U. C 204 z 29.8.2009, s. 2).

¹²⁵ Sprawa N55/2009 *Pomoc na budowę i modernizację sieci elektroenergetycznych umożliwiających przyłączenie i przesył energii ze źródeł odnawialnych w Polsce* (Dz.U. C 206 z 1.9.2009, s. 3).

¹²⁶ Sprawa N56/2009 *Pomoc na modernizację i wymianę sieci dystrybucji energii elektrycznej w Polsce* (Dz.U. C 206 z 1.9.2008, s. 4).

¹²⁷ Sprawa N74/2009 *CCS Demonstration Competition – FEED* (Dz.U. C 203 z 28.8.2009, s. 2).

103. Ponadto na podstawie tymczasowych ram prawnych¹²⁸ Komisja zatwierdziła krajowe programy pomocy Francji¹²⁹, Niemiec¹³⁰, Hiszpanii¹³¹, Włoch¹³² i Zjednoczonego Królestwa¹³³ mające na celu podtrzymanie inwestycji na rzecz produktów przynoszących korzyści dla środowiska (np. produkty ekologiczne). Przedmiotowe programy zbadano w ramach procedury przyspieszonej.

2.3. Łączność elektroniczna

104. Dostawcy usług łączności elektronicznej kontynuowali działalność w granicach ram regulacyjnych UE dotyczących łączności elektronicznej¹³⁴. Regulacja *ex ante* przeprowadzana na podstawie ram regulacyjnych oparta jest na zasadach prawa konkurencji. Krajowe organy regulacyjne przyjęły powyższe podejście podczas przeprowadzania oceny rynków łączności elektronicznej.
105. W 2009 r. Komisja otrzymała 161 zgłoszeń od krajowych organów regulacyjnych oraz przyjęła 87 pism z uwagami i 59 pism bez uwag w ramach wspólnotowego mechanizmu konsultacji ustanowionego w art. 7 dyrektywy ramowej, przy czym pod koniec roku 9 przypadków pozostało nadal nierozpatrzonych. W jednym przypadku¹³⁵ Komisja wyraziła poważne wątpliwości co do zgodności zgłoszonych środków z prawem UE i wszczęła drugi etap postępowania wyjaśniającego.
106. W dniu 7 maja Komisja opublikowała zalecenie w sprawie stawek za zakończenie połączeń¹³⁶ zawierające metodykę regulowania tych stawek w celu zapewnienia

---

¹²⁸ Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego (Dz.U. C 83 z 7.4.2009, s. 1).

¹²⁹ Sprawa N11/2009 *Régime temporaire de prêts bonifiés pour les entreprises fabriquant des produits verts* (Dz.U. 106 z 8.5.2009, s. 22).

¹³⁰ Sprawa N426/2009 Ramy federalne dotyczące niskooprocentowanych pożyczek na produkcję produktów ekologicznych (Dz.U. C 225 z 18.9.2009, s. 2).

¹³¹ Sprawa N140/2009 *Plan konkurencyjności dla sektora motoryzacyjnego – Realizacja inwestycji mających na celu produkcję bardziej ekologicznych produktów* (Dz.U. C 146 z 26.6.2009, s. 2).

¹³² Sprawa N542/2009 Pomoc na produkcję produktów ekologicznych.

¹³³ Sprawa N72/2009 Pomoc tymczasowa na produkcję produktów ekologicznych (Dz.U. C 145 z 25.6.2009, s. 7).

¹³⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/21/WE z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa ramowa) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33), dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/19/WE z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej i urządzeń towarzyszących oraz wzajemnych połączeń (dyrektywa o dostępie) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 7), Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/20/WE z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (dyrektywa o zezwoleniach) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 21), Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/22/WE z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej) (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 51), Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/58/WE z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37). Powyższe dyrektywy zostały niedawno zmienione dyrektywą 2009/140/WE i dyrektywą 2009/136/WE (Dz.U. L 337 z 18.12.2009, s. 37 i 11).

¹³⁵ Sprawa AT/2009/970 dotycząca austriackiego rynku hurtowego dostępu szerokopasmowego.

¹³⁶ Stawki za zakończenie połączenia są to hurtowe taryfy pobierane przez operatora sieci strony wywoływanej od operatora sieci strony wywołującej. Taryfy mają znaczący wpływ na rachunki telefoniczne konsumentów i w związku z tym podlegają regulacji cenowej ze strony krajowych organów regulacyjnych. Zalecenie Komisji 2009/396/WE z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie uregulowań dotyczących stawek za zakańczanie połączeń w sieciach stacjonarnych i ruchomych (Dz.U. L 124 z 20.5.2009).

spójności sposobów postępowania w ramach regulacji. W dniu 1 lipca rozpoczęło się stosowanie nowego rozporządzenia UE dotyczącego usług roamingu wewnątrz Wspólnoty. Nowe przepisy będą miały zastosowanie do lata 2012 r., a do lata 2010 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z ich funkcjonowania.

107. Komisja zachęca do przyjmowania środków pomocy, których celem jest zapewnienie wszystkim obywatelom europejskim odpowiedniego dostępu do łączy szerokopasmowych po przystępnej cenie. Do 2009 r. Komisja oceniła i zatwierdziła wykorzystanie w Europie finansowania w ramach pomocy państwa i innych rodzajów finansowania ze środków publicznych w łącznej kwocie około 2 mld EUR¹³⁷, które przyczyniło się do inwestycji w sektorze sieci szerokopasmowych w wysokości ponad 3 mld EUR.
108. Przyjęte we wrześniu wytyczne w sprawie sieci szerokopasmowych dotyczą nie tylko pomocy na tworzenie podstawowych sieci szerokopasmowych (usługi szerokopasmowe ADSL, kablowe, ruchome, bezprzewodowe, satelitarne usługi szerokopasmowe), ale także wsparcia na tworzenie bardzo szybkich sieci NGA (obecnie sieci wykorzystujące włókna światłowodowe lub zaawansowane ulepszone sieci kablowe). Wytyczne zawierają także dodatkowe wyjaśnienia dotyczące sposobów stosowania istniejącego orzecznictwa w sektorze usług szerokopasmowych w przypadkach, w których państwa członkowskie kwalifikują obsługę sieci szerokopasmowej, jako usługę świadczoną w ogólnym interesie gospodarczym. W tym kontekście Komisja zatwierdziła finansowanie ze środków publicznych w wysokości 59 mln EUR na realizację projektu dotyczącego tworzenia sieci NGA we francuskim departamencie Hauts-de-Seine¹³⁸.
109. W dziedzinie ochrony konkurencji Komisja wszczęła postępowanie przeciwko polskim i słowackim operatorom zasiedziałym na rynku łączy szerokopasmowych¹³⁹.

2.4. Technologie informacyjne

110. Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych jest szczególnie ważny we wspieraniu innowacyjności i w wykorzystywaniu potencjału gospodarki cyfrowej. Rynki technologii informacyjnych, jak Komisja wskazała w sprawie *Microsoft* z 2004 r.¹⁴⁰, są często podatne na efekty sieciowe. Efekty te mogą z kolei powodować efekt „zamknięcia klienta” oraz powstanie dominującej pozycji rynkowej, która sama w sobie nie stanowi problemu, ale może wymagać egzekwowania prawa konkurencji w odpowiednim czasie w celu zapewnienia konkurencji opartej na zaletach produktu na przedmiotowych rynkach lub rynkach powiązanych. W tym kontekście interoperacyjność i normy stanowią główne wielokrotnie powracające kwestie w świecie coraz bardziej opartym na wzajemnych powiązaniach.

---

¹³⁷ W tym kwota 1,5 mld EUR stanowiła pomoc państwa w rozumieniu art. 107 TFUE.

¹³⁸ Decyzja Komisji z dnia 30 września 2009 r. nr N331/2008 „Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine”. Jeszcze nieopublikowana.

¹³⁹ [MEMO/09/203 z 27.4.2009.](#)

¹⁴⁰ Sprawa COMP/37.792 *Microsoft* (Dz.U. L 32 z 6.2.2007, s. 23).

111. W dniu 13 maja została wydana decyzja zakazująca połączenia przedsiębiorstw w sprawie *Intel*¹⁴¹, w której uznano, że Intel naruszył art. 82 WE przez uczestniczenie w praktykach antykonkurencyjnych, których celem było wyeliminowanie konkurentów z rynku procesorów x86. Praktyki te wyrządziły szkodę konsumentom w EOG. Osłabiając zdolność swoich rywali do konkurowania w oparciu o zalety ich produktów, działania Intela spowodowały zakłócenie konkurencji, ograniczenie możliwości wyboru konsumentów i utrudnienie rozwoju innowacji. Wspomina decyzja nakłada na Intel grzywnę w wysokości 1,06 mld EUR, która jest najwyższa grzywną nałożoną dotychczas przez Komisję na pojedyncze przedsiębiorstwo. W dniu 22 lipca Intel złożył odwołanie od decyzji w Sądzie Pierwszej Instancji¹⁴².
112. W dniu 16 grudnia 2009 r. Komisja nadała prawnie wiążący charakter zobowiązaniom zaproponowanym przez Microsoft w odpowiedzi na problemy w zakresie konkurencji wskazane przez Komisję w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń w styczniu 2009 r. w odniesieniu do sprzedaży wiązanej dotyczącej przeglądarki internetowej Internet Explorer oraz systemu operacyjnego Windows, który jest dominującym systemem tego rodzaju przeznaczonym do komputerów osobistych. Realizacja wspomnianych zobowiązań powinna zapewnić konsumentom w EOG możliwość dokonywania bardziej świadomego wyboru spośród większej liczby przeglądarek internetowych, a także większą swobodę dla producentów komputerów. Microsoft zobowiązał się do (a) udostępnienia aktualizacji oprogramowania zawierającej ekran wyboru przeglądarki za pomocą usługi Windows Update, co zapewni użytkownikom dokonywanie nieskrępowanego wyboru spośród najczęściej stosowanych przeglądarek internetowych w EOG oraz do (b) udostępnienia w systemie Windows w ramach EOG mechanizmu umożliwiającego producentom komputerów osobistych i użytkownikom końcowym wyłączenie i włączanie przeglądarki Internet Explorer¹⁴³.
113. W sprawie *Rambus* Komisja wyraziła obawy, że Rambus nakłada nadmierne opłaty za wykorzystanie niektórych patentów na układy pamięci DRAM stosowane w prawie wszystkich komputerach osobistych. W dniu 9 grudnia 2009 r. Komisja przyjęła decyzję nadającą moc prawnie wiążącą zobowiązaniom zaproponowanym przez Rambus, obejmującym w szczególności określenie limitu dla stawek opłat patentowych¹⁴⁴. W 2008 r. wartość światowej sprzedaży DRAM przekroczyła 34 mld USD (ponad 23 mld EUR). Rambus zobowiązał się do nałożenia ogólnego limitu na swoje stawki opłat patentowych na pięć lat. Ponadto Rambus zgodził się nie pobierać opłat za wcześniejsze generacje przedmiotowych układów pamięci DRAM i jednocześnie stosować maksymalną stawkę opłat patentowych wynoszącą 1,5 % w odniesieniu do późniejszych generacji takich układów. Jest ona znacznie niższa w porównaniu z naliczaną uprzednio stawką wynoszącą 3,5 %.
114. Powyższy przypadek ponownie pokazuje, że skuteczny proces ustanawiania norm należy przeprowadzać w niedyskryminacyjny, otwarty i przejrzysty sposób w celu

---

¹⁴¹ Sprawa COMP/37990 *Intel* (Dz.U. C 227 z 22.9.2009, s. 13).

¹⁴² T-286/09 *Intel* przeciwko *Komisji* (Dz.U. C 220 z 12.9.2009, s. 41).

¹⁴³ Decyzja została opublikowana na stronach internetowych DG ds. Konkurencji w zakładce „Polityka antymonopolowa/Sprawy”.

¹⁴⁴ Tekst decyzji w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności oraz zobowiązania są dostępne na stronach internetowych Komisji pod następującym adresem: <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases>.

zapewnienia konkurencji opartej na zaletach produktu oraz umożliwienia konsumentom odniesienie korzyści z postępu technicznego i innowacji rozwiązań¹⁴⁵. Komisja dokonuje obecnie przeglądu wytycznych w zakresie ochrony konkurencji dotyczących porozumień horyzontalnych oraz zamierza opracować skonsolidowaną wersję aktualnego rozdziału dotyczącego normalizacji w celu dostarczenia większej liczby wskazówek w zakresie ustanawiania norm. Projekt będzie gotowy do konsultacji społecznych na początku 2010 r. Komisja będzie również kontynuowała dochodzenia i interwencje w określonych przypadkach, w których występują problemy w zakresie konkurencji.

2.5. Media

115. W ramach okrągłego stołu „Online Commerce Roundtable” Komisja kontynuowała rozmowy z przedstawicielami konsumentów i branży na temat możliwości gospodarczych, jakie stwarza Internet oraz istniejących barier w zwiększaniu elektronicznej sprzedaży detalicznej muzyki i towarów w Europie. W maju 2009 r. opublikowano sprawozdanie na temat możliwości i barier w elektronicznej sprzedaży detalicznej, a we wrześniu i w październiku 2009 r. odbyły się dwa posiedzenia okrągłego stołu pod patronatem komisarza ds. konkurencji dotyczące muzyki dostępnej on-line. Wynikiem powyższej inicjatywy były dwa wspólne oświadczenia dotyczące dystrybucji muzyki on-line oraz informacji na temat posiadanych praw. Wielu uczestników okrągłego stołu zapowiedziało także podjęcie konkretnych działań i zobowiązań, które powinny wpłynąć na zwiększenie dostępu europejskich konsumentów do muzyki on-line¹⁴⁶.
116. W 2009 r. Komisja kontynuowała ściśle monitorowanie procesu przechodzenia od naziemnego nadawania analogowego do nadawania cyfrowego we Włoszech w związku z postępowaniem w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, które wszczęła w 2006 r. w odniesieniu do włoskiego prawodawstwa w zakresie nadawania. W wyniku rozmów z komisarzem ds. konkurencji i społeczeństwa informacyjnego władze włoskie przyjęły nowe kryteria dotyczące „cyfryzacji” naziemnych sieci telewizyjnych we Włoszech w celu udostępnienia większej liczby częstotliwości nowym uczestnikom rynku i mniejszym istniejącym nadawcom. Oczekuje się, że na początku 2010 r. zostanie przeprowadzony przetarg na przydział częstotliwości¹⁴⁷.
117. Jeżeli chodzi o pomoc państwa, Komisja kontynuowała monitorowanie procesu przechodzenia od naziemnego nadawania analogowego do nadawania cyfrowego w państwach członkowskich UE. W dniu 6 października Sąd Pierwszej Instancji podtrzymał negatywną decyzję w sprawie Niemiec¹⁴⁸, między innymi ze względu na brak neutralności technologicznej programu¹⁴⁹.

---

¹⁴⁵ Decyzja została opublikowana na stronach internetowych DG ds. Konkurencji w zakładce „Polityka antymonopolowa/Sprawy”.

¹⁴⁶ Wszystkie dokumenty są dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html.

¹⁴⁷ Komisja wysłała do Włoch uzasadnioną opinię w tej sprawie w dniu 18 lipca 2007 r.

¹⁴⁸ Sprawa C-25/2004 *DVB-T Berlin Brandenburg*. W grudniu Niemcy odwołały się od powyższego wyroku. Odwołanie także dotyczyło kwestii neutralności technologicznej.

¹⁴⁹ Sprawy T-8/06, T-21/06, T-24/06.

118. W dniu 2 lipca Komisja przyjęła zmieniony komunikat w sprawie radiofonii i telewizji publicznej, którego celem jest dokładniejsze wyjaśnienie dokonywanej przez Komisję oceny nowych usług medialnych finansowanych ze środków publicznych¹⁵⁰. W ciągu roku Komisja wydała szereg pozytywnych decyzji indywidualnych dotyczących finansowania radiofonii i telewizji publicznej we Francji, Hiszpanii, Austrii i Danii. W czerwcu przyjęła wniosek w sprawie zgodności pomocy na rzecz szwedzkiej prasy, przeznaczonej dla gazet o wysokim nakładzie wydawanych w dużych miastach, z zasadami pomocy państwa¹⁵¹.

2.6. Przemysł farmaceutyczny i opieka zdrowotna

Przemysł farmaceutyczny

119. W 2009 r. Komisja zakończyła badanie sektora farmaceutycznego UE. Celem badania było zbadanie przyczyn zaobserwowanych opóźnień we wprowadzaniu do obrotu leków generycznych oraz widocznego osłabienia rozwoju innowacji mierzonego liczbą nowych leków wprowadzanych do obrotu. Badanie objęło relacje konkurencyjne (i) między przedsiębiorstwami produkującymi leki oryginalne i generyczne oraz (ii) między przedsiębiorstwami produkującymi leki oryginalne. Na jego podstawie opracowano ważne zalecenia dotyczące polityki w zakresie sposobów poprawy funkcjonowania sektora. W dniu 8 lipca Komisja opublikowała sprawozdanie końcowe¹⁵².
120. W sprawozdaniu końcowym z badania sektorowego, Komisja zwróciła się do zainteresowanych stron o zgłaszanie organom ds. konkurencji możliwych problemów w zakresie konkurencji.
121. Komisja wszczęła także postępowanie wyjaśniające przeciwko spółce Servier, badając między innymi umowy patentowe, które Servier zawarł z szeregiem podmiotów produkujących leki generyczne, ze względu na ich możliwy antykonkurencyjny charakter. Powyższe postępowanie nie stanowi badania sektorowego, chociaż wiedza uzyskana w ramach tego badania umożliwiła Komisji sformułowanie wniosków na temat obszarów, w których działania Komisji oparte na prawie konkurencji mogą być właściwe i skuteczne.
122. W odniesieniu do ram regulacyjnych w sprawozdaniu końcowym podkreśla się trzy główne problematyczne obszary: patenty, pozwolenia na dopuszczenie do obrotu oraz ustalanie cen i refundacja. Jeżeli chodzi o patenty, Komisja potwierdziła pilną potrzebę ustanowienia patentu wspólnotowego oraz jednolitego i specjalnego systemu sądowego rozstrzygania sporów patentowych w Europie.
123. Jeżeli chodzi o równoległy handel lekami, orzeczenie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 października zawiera istotne wyjaśnienia dotyczące

---

¹⁵⁰ Komunikat w sprawie stosowania zasad pomocy państwa wobec radiofonii i telewizji publicznej z dnia 2 lipca 2009 r., Dz.U C 257 z 27.10.2009.

¹⁵¹ Sprawa E4/2008.

¹⁵² Komunikat Komisji z dnia 8 lipca 2009 r. „Streszczenie sprawozdania z badania sektora farmaceutycznego”, komunikat prasowy [IP/09/1098](#).

ograniczeń handlu równoległego w sektorze farmaceutycznym, w szczególności do tzw. „systemów podwójnych cen”¹⁵³.

124. Jeżeli chodzi o obszar kontroli łączenia przedsiębiorstw, w 2009 r. nastąpił szereg dużych połączeń przedsiębiorstw farmaceutycznych, potwierdzający tendencję konsolidacyjną w branży. Wszystkie sprawy zostały zatwierdzone w pierwszej fazie ze zobowiązaniami lub bez zobowiązań. Ocena połączeń przedsiębiorstw farmaceutycznych pokazała, że rynki związane ze zdrowiem zwierząt stały się zasadniczo dość skoncentrowane. Aby umożliwić nabywcy wejście na rynek w obszarze szczepionek dla zwierząt, w sprawie Pfizer/Wyeth¹⁵⁴ pakiet aktywów przeznaczonych do zbycia objął po raz pierwszy zakład produkcyjny.

Usługi opieki zdrowotnej

125. Działania Komisji w tym obszarze były ukierunkowane na pomoc państwa, w związku z którą Komisja otrzymała szereg skarg od prywatnych szpitali w różnych państwach członkowskich w sprawie rzekomo niesprawiedliwego traktowania lub nadmiernych rekompensat wypłacanym szpitalom publicznym, będącym często przedmiotem zarzutów dotyczących krzyżowego subsydiowania działalności gospodarczej ze środków publicznych. Większość skarg nadeszła z państw członkowskich, które otworzyły już swoje rynki na konkurencję (np. z Niemiec i Belgii).
126. W dniu 28 października Komisja wydała pozytywną decyzję, uznając że finansowanie publiczne przyznane przez władze belgijskie na rzecz szpitali publicznych w regionie Brukseli było zgodne z wymogami określonymi w Traktacie¹⁵⁵. W czerwcu Komisja zatwierdziła także nowy irlandzki system opłat i ulgę podatkową w sektorze ubezpieczeń zdrowotnych¹⁵⁶.
127. W obszarze ochrony konkurencji Komisja przyjęła pisemne zgłoszenie zastrzeżeń dotyczące podejrzenia naruszenia art. 81 WE przez francuskie stowarzyszenie aptekarzy (tj. Ordre National des Pharmaciens, Conseil National de l'Ordre des Pharmaciens, Section G de l'Ordre National des Pharmaciens oraz Conseil Central de la Section G de l'Ordre des Pharmaciens)¹⁵⁷. Komisja wyraziła obawę, że ONP może narzucać minimalne ceny za badania kliniczne oraz ograniczać rozwój niektórych uczestników rynku w celu ochrony interesów gospodarczych swoich członków, tj. aptekarzy francuskich.

---

¹⁵³ Zob. sprawa C-501/06 *GlaxoSmithKline przeciwko Komisji* (2009), dokument dostępny na stronie <http://eur-lex.europa.eu>. W marcu 1998 r. GSK zgłosiło Komisji swoją politykę cenową w odniesieniu do 82 leków w Hiszpanii, mającą zastosowanie do hiszpańskich hurtowników. Zgodnie ze zgłoszoną polityką GSK wprowadziło różne ceny dla hurtowników w zależności od miejsca przeznaczenia produktu, tj. jeżeli produkt był przeznaczony do spożycia w Hiszpanii, zastosowanie miały niższe ceny, a jeżeli na wywóz, naliczane były ceny wyższe. Szereg hurtowników i stowarzyszeń hurtowników złożyło skargi przeciw takiej polityce do Komisji, która w maju 2001 r. przyjęła decyzję stwierdzającą, że GSK naruszyło art. 81 ust. 1 WE.

¹⁵⁴ Zob. sprawa COMP/M.5476 *Pfizer / Wyeth*.

¹⁵⁵ Sprawa NN54/2009 *Association bruxelloise des institutions des soins de santé privées asbl (ABISSP) vs. Belgique*. Wersja ogólnodostępna powyższej decyzji nie została jeszcze opublikowana. Zostanie udostępniona po usunięciu z niej wszelkich poufnych informacji.

¹⁵⁶ Sprawa N582/08 *Health Insurance intergenerational solidarity relief* (Irlandia). Decyzja ostateczna C(2009)3572 wersja ostateczna (Dz.U. C 186 z 8.8.2009).

¹⁵⁷ Sprawa COMP/39510 *LABCO/ONP*.

2.7. Transport

128. Polityka konkurencji w sektorze transportu jest ukierunkowana na zapewnienie skutecznego funkcjonowania rynków, które zostały niedawno zliberalizowane lub na których proces liberalizacji jest w toku. Z uwagi na powyższy cel kontynuowano modernizację ram regulacyjnych, obejmując sektor transportu regułami konkurencji o powszechnym zastosowaniu. Jednocześnie z pracami regulacyjnymi prowadzono postępowania wyjaśniające oraz działania w zakresie egzekwowania prawa.
129. W odniesieniu do sektora transportu drogowego w dniu 3 grudnia weszło w życie nowe rozporządzenie dotyczące usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego¹⁵⁸. W rozporządzeniu określa się zasady mające zastosowanie do rekompensat z tytułu obowiązku świadczenia usług publicznych w sektorze transportu lądowego.
130. Komisja zbadała szereg spraw dotyczących pomocy państwa związanych ze świadczeniem usług autobusowych w Danii i w Niemczech. W odniesieniu do transportu miejskiego, zakończone zostało formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie reformy metody finansowania specjalnego programu emerytalnego dla pracowników RATP, francuskiego przedsiębiorstwa transportu publicznego¹⁵⁹.
131. Zgodnie z szerszymi wspólnotowymi celami wspólnej polityki transportowej i ochrony środowiska Komisja zatwierdziła system promujący nabywanie bardziej przyjaznych dla środowiska pojazdów ciężarowych w Słowenii¹⁶⁰. Komisja zatwierdziła także niemiecki program pomocy mający na celu zwiększenie akceptacji rynkowej w odniesieniu do dostępnych wysoko skutecznych rozwiązań technologicznych wykorzystywanych w pojazdach¹⁶¹ oraz program pomocy obejmujący zachęty do kupowania niskoemisyjnych autobusów w Anglii¹⁶².
132. W ramach poprawy infrastruktury transportu publicznego zatwierdzono szereg dużych projektów, w tym pomoc na budowę i eksploatację autostrady A1¹⁶³ i autostrady A2¹⁶⁴ w Polsce.
133. Jeżeli chodzi o transport kolejowy, w dniu 12 czerwca Komisja zatwierdziła zakup polskiego przedsiębiorstwa kolejowego PCC Logistics przez Deutsche Bahn AG¹⁶⁵. W październiku Komisja wyraziła zgodę na dokonanie przez Francję koncentracji zakładającej przejęcie przez grupę SNCF wspólnej kontroli nad Keolis, przedsiębiorstwem prowadzącym działalność w sektorze publicznych przewozów pasażerskich¹⁶⁶.

---

¹⁵⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007).

¹⁵⁹ Sprawa C42/2007 (Dz.U. L 327 z 12.12.2009).

¹⁶⁰ Sprawa N395/2008 (Dz.U. C 125 z 5.6.2009).

¹⁶¹ N457/2009.

¹⁶² Sprawa N517/2009.

¹⁶³ Sprawy N151/2009, N152/2009 (Dz.U. C 164 z 16.7.2009).

¹⁶⁴ Sprawa N462/2009.

¹⁶⁵ Sprawa COMP/M.5480.

¹⁶⁶ Sprawa COMP/M.5557 *SNCF / CDPQ / Keolis / Effia*.

134. Podobnie jak w poprzednich latach Komisja przyjęła szereg decyzji dotyczących pomocy państwa na rzecz promowania transportu kolejowego i transportu kombinowanego w niektórych państwach członkowskich, w tym w Bułgarii¹⁶⁷, Republice Czeskiej¹⁶⁸, Niemczech¹⁶⁹ i Zjednoczonym Królestwie (restrukturyzacja połączeń kolejowych Eurostar)¹⁷⁰.
135. Jeżeli chodzi o transport morski, w czerwcu Komisja przyjęła komunikat w sprawie pomocy państwa na rzecz podmiotów zarządzających statkami¹⁷¹. Komisja wydała pozytywne decyzje w sprawie pomocy państwa na rzecz marynarzy we Włoszech¹⁷² i Finlandii¹⁷³. Zakończyła także formalne postępowanie wszczęte w 2007 r. w sprawie systemu DIS w Danii. Wyraziła zgodę na rozszerzenie systemu DIS na statki układające kable przez zastosowanie w drodze analogii wytycznych w sprawie transportu morskiego¹⁷⁴. Ponadto zakończyła postępowania wyjaśniające w sprawie systemów podatku tonażowego w Irlandii¹⁷⁵ i Danii¹⁷⁶, a także zatwierdziła zmianę do holenderskiego systemu podatku tonażowego¹⁷⁷ oraz wprowadzenie systemu podatku tonażowego w Słowenii¹⁷⁸ i Polsce¹⁷⁹.
136. Komisja zatwierdziła częściowo grecki¹⁸⁰ i łotewski¹⁸¹ projekt rozwoju infrastruktury portowej oraz wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie niektórych środków podatkowych na rzecz sektora portowego we Francji¹⁸². Ponadto zakończyła formalne postępowanie wyjaśniające rozpoczęte w 2008 r. w sprawie finansowania ze środków publicznych usług w zakresie przewozów promowych między lądem stałym Szkocji a wyspami leżącymi na zachód i północ od wybrzeży szkockich¹⁸³. Z wyjątkiem jednej trasy, Komisja stwierdziła, że obowiązki świadczenia usługi publicznej na rzecz zachodnich i północnych wysp zostały określone i powierzone przewoźnikom zgodnie z prawem Jeżeli chodzi łączenie przedsiębiorstw, Maersk – największy światowy konglomerat w sektorze żegludowym – kupił Broström¹⁸⁴.

¹⁶⁷ Sprawa N175/2009 (Dz.U. C 246 z 14.10.2009).

¹⁶⁸ Sprawy N409/2008, N410/2008 oraz N411/2008 (Dz.U. C 106 z 8.5.2009).

¹⁶⁹ Sprawa N324/2009 (Dz.U. C 299 z 9.12.2009).

¹⁷⁰ Sprawa N420/2008 (Dz.U. C 183 z 5.8.2009).

¹⁷¹ Komunikat komisji przedstawiający wytyczne w sprawie pomocy państwa na rzecz podmiotów zarządzających statkami (Dz.U. C 132 z 11.6.2009).

¹⁷² Sprawa N219/2009 (Dz.U. C 196 z 20.8.2009).

¹⁷³ Sprawy N120/2009 (Dz.U. C 232 z 26.9.2009), N67/2009 (Dz.U. C 232 z 26.9.2009) oraz N300/2009 (Dz.U. C 299 z 9.12.2009).

¹⁷⁴ Sprawa C22/2007 (Dz.U. L 119 z 15.5.2009).

¹⁷⁵ Sprawa C2/2008 (Dz.U. L 228 z 1.9.2009).

¹⁷⁶ Sprawa C5/2007 (Dz.U. L 315 z 2.12.2009).

¹⁷⁷ Sprawa N457/2008 (Dz.U. C 106 z 8.5.2009).

¹⁷⁸ Sprawa N325/2007 (Dz.U. C 53 z 6.3.2009).

¹⁷⁹ Sprawa C34/2007.

¹⁸⁰ Sprawy N169/2008, N105/2008, N168/2008 oraz C21/2009.

¹⁸¹ Sprawa N385/2009.

¹⁸² Sprawa N614/2008 (Dz.U. C 122 z 30.5.2009).

¹⁸³ Sprawa C16/2008, jeszcze nieopublikowana.

¹⁸⁴ Sprawa COMP/M.5346 *APMM/Broström*.

137. Jeżeli chodzi o transport lotniczy, w dniu 29 marca weszło w życie rozporządzenie w sprawie komputerowych systemów rezerwacji (KSR)¹⁸⁵. Nowa dyrektywa w sprawie opłat lotniskowych weszła w życie w dniu 15 marca¹⁸⁶.
138. W dniu 18 czerwca Rada i Parlament Europejski zatwierdziły zmianę w obowiązujących zasadach¹⁸⁷ zmierzająca do osiągnięcia większej elastyczności w zakresie przydziałów czasowych w celu zapobiegania skutkom kryzysu w transporcie lotniczym. Środek ten powoduje tymczasowe zamrożenie zasady „korzystaj lub trać” w sezonie letnim w 2009 r. oraz umożliwia liniom lotniczym utrzymanie ich praw w zakresie przydziałów czasowych.
139. W 2009 r. sektor transportu lotniczego doświadczył poważnych trudności ze względu na spadek popytu na przewozy pasażerskie i towarowe, który spowodował z kolei znaczne straty wielu przewoźników oraz przyczynił się do restrukturyzacji sektora. Restrukturyzacja przyjęła formę zacieśnionej współpracy w ramach światowych sojuszy lotniczych, dzięki której podpisano porozumienia w sprawie wspólnych przedsięwzięć obejmujące trasy transatlantyckie. Europejski sektor transportu lotniczego był przedmiotem procesu konsolidacji obejmującego połączenia zarówno sieciowych, jak i tanich przewoźników lotniczych¹⁸⁸. Niektórzy duzi przewoźnicy sieciowi, w szczególności Lufthansa, wykorzystali możliwość rozszerzenia działalności przez zakup mniejszych przewoźników regionalnych, a mianowicie Brussels Airlines¹⁸⁹, Bmi¹⁹⁰ oraz Austrian Airlines¹⁹¹.
140. W dniu 8 kwietnia Komisja wszczęła formalne postępowania wyjaśniające w ramach prowadzonego badania współpracy przewoźników lotniczych na trasach transatlantyckich¹⁹² – sojuszu lotniczego Oneworld (British Airways, American Airlines i Iberii) oraz sojuszu Star Alliance (Lufthansa, United, Continental i Air Canada). W dniu 30 września Komisja wystosowała pisemne zgłoszenie zastrzeżeń w sprawie Oneworld¹⁹³.
141. W ciągu roku Komisja zatwierdziła pomoc na ratowanie na rzecz Austrian Airlines Group w postaci gwarancji udzielonej na zabezpieczenie pożyczki¹⁹⁴. Uznała także plan restrukturyzacji Austrian Airlines za zgodny ze wspólnym rynkiem¹⁹⁵. Ponadto, z zastrzeżeniem spełnienia szeregu warunków¹⁹⁶, Komisja przyjęła decyzję w sprawie niektórych zmian, które władze greckie zamierzają wprowadzić w procesie

¹⁸⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 80/2009 z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie kodeksu postępowania dla komputerowych systemów rezerwacji i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 2299/89 (Dz.U. L 35 z 4.2.2009).

¹⁸⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/12/WE z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie opłat lotniskowych (Dz.U. L 70 z 14.3.2009).

¹⁸⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 545/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 95/93 w sprawie wspólnych zasad przydzielania czasu na start lub lądowanie w portach lotniczych Wspólnoty (Dz.U. L 167 z 29.6.2009, p. 24).

¹⁸⁸ Sprawa COMP/M.5364 *Iberia/Vueling/Clickair*.

¹⁸⁹ Sprawa COMP/M.5335 *Lufthansa/Brussels Airlines*.

¹⁹⁰ Sprawa COMP/M.5403 *Lufthansa/bmi*.

¹⁹¹ Sprawa COMP/M.5440 *Lufthansa/Austrian Airlines*.

¹⁹² Zob. komunikat prasowy [MEMO/09/168](#) z 20.4.2009.

¹⁹³ Zob. komunikat prasowy [MEMO/09/430](#) z 2.10.2009.

¹⁹⁴ Sprawa NN72/2008, jeszcze nieopublikowana.

¹⁹⁵ Sprawa C6/2009.

¹⁹⁶ Sprawa N83/2009, jeszcze nieopublikowana.

sprzedaży Olympic Airlines. Ponadto Komisja zatwierdziła planowane przez władze greckie pokrycie części kosztów systemu dobrowolnego odchodzenia z pracy, który ma być realizowany przez spółkę Olympic Catering SA w odniesieniu do niektórych jej pracowników¹⁹⁷.

142. Komisja zatwierdziła środki przyjęte przez Francję w celu zakończenia praktyki stosowania różnych opłat pasażerskich w ramach lotów krajowych i UE, co w rzeczywistości stanowiło korzyść dla przewoźników lotniczych obsługujących loty krajowe¹⁹⁸.

2.8. Usługi pocztowe

143. W odniesieniu do **stosowania zasad pomocy państwa do sektora usług pocztowych** w 2009 r. Komisja przyjęła kilka decyzji w celu zagwarantowania, że operatorzy pocztowi, którym powierzono usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, i ich spółki zależne nie czerpią niesłusznie przyznanych korzyści. Przez cały rok Komisja kontynuowała postępowanie wyjaśniające w sprawie domniemanej nadmiernej rekompensaty *Deutsche Post AG*¹⁹⁹ za wykonywanie obowiązku świadczenia usługi powszechnej w latach 1989-2007. W dniu 13 lipca Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w celu zbadania środków na rzecz belgijskiego przedsiębiorstwa *La Poste*²⁰⁰. W sprawie brytyjskiej poczty *Royal Mail* Komisja uznała, że cztery środki państwowe przyznane w latach 2001-2007 były zgodne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa UE²⁰¹. W odniesieniu do sprawy francuskiego przedsiębiorstwa *La Poste*²⁰² rząd francuski przyjął projekt ustawy przewidującej włączenie *La Poste* do „société anonyme” do dnia 1 stycznia 2010 r., co doprowadziłoby do zakończenia obowiązywania gwarancji. W związku z powyższym Komisja kończy obecnie prace nad swoją decyzją.

144. W odniesieniu do łączenia przedsiębiorstw w dniu 21 kwietnia Komisja zatwierdziła z zastrzeżeniem określonych warunków połączenie zasiedziały operatorów pocztowych – szwedzkiego *Posten* i *Post Danmark*²⁰³.

2.9. Przemysł motoryzacyjny

145. Sektor pojazdów silnikowych ucierpiał szczególnie mocno wskutek kryzysu gospodarczego. Chociaż światowy popyt na samochody w 2009 r. spadł zaledwie o 2,4 % w porównaniu z 2008 r. dzięki dużemu popytowi w Chinach²⁰⁴, sprzedaż samochodów (samochodów osobowych i lekkich pojazdów użytkowych do 3,5 tony)

---

¹⁹⁷ Sprawa N487/2009.

¹⁹⁸ Sprawa E4/2007 (Dz.U. C 83 z 7.4.2009).

¹⁹⁹ Sprawa C36/2007 *Skarga na państwo niemieckie w związku z niezgodną z prawem pomocą państwa na rzecz Deutsche Post* (Dz.U. C 245 z 19.10.2007, s. 21).

²⁰⁰ Sprawa C20/09 (ex N763/02) *La Poste* (Dz.U. C 176 z 29.7.2009, s. 17).

²⁰¹ Sprawa C7/07 (ex NN82/06 i NN83/06) *Domniemana pomoc na rzecz Royal Mail* (Dz.U. L 210 z 14.8.2009, s. 16).

²⁰² Sprawa C56/2007 *Garantie d'Etat illimitée - La Poste* (Francja).

²⁰³ Sprawa COMP/M.5152.

²⁰⁴ Sprawozdanie dotyczące światowego przemysłu motoryzacyjnego „Global auto report”, Scotia Bank, http://www.scotiacapital.com/English/bns_econ/bns_auto.pdf

w UE spadła o 4,6 % w porównaniu z 2008 r. i o 12,5 % w porównaniu z 2007 r.²⁰⁵. Programy złomowania wprowadzone na różnych rynkach krajowych, w szczególności program niemiecki, pozytywnie wpłynęły na sprzedaż w perspektywie krótkoterminowej. Na podstawie procedury udzielania informacji ustanowionej dyrektywą 98/34/WE krajowe programy złomowania obejmujące również dodatkowe przepisy techniczne zostały przed przyjęciem zgłoszone Komisji i państwom członkowskim, co zapewniło przejrzystość, wymianę informacji i zapobieganie przeszkodom dla jednolitego rynku.

146. Malejący popyt i nadmierne moce produkcyjne na świecie, które od kilku lat charakteryzują ten sektor, doprowadziły do postępowania upadłościowego kilku głównych dostawców z sektora motoryzacyjnego, w szczególności dwóch dostawców w Stanach Zjednoczonych, przedsiębiorstw General Motors i Chrysler. W związku z tym wystawiono na sprzedaż dwa europejskie przedsiębiorstwa General Motors – Opel/Vauxhall i Saab – a w przypadku Opla kontynuacja działalności wymagała pożyczek państwowych.
147. Drugim wyzwaniem stojącym obecnie przed sektorem motoryzacyjnym, jest przejście na bardziej ekologiczne samochody. Rosnący popyt wśród klientów na samochody o niskiej emisji zanieczyszczeń i zaostrzenie otoczenia regulacyjnego wymaga dużych inwestycji w rozwój pojazdów spełniających standardy przyszłości. Komisja zatwierdziła kilka programów pomocy państwa w tym zakresie²⁰⁶. Jednocześnie sektor ten skorzystał z ułatwionego dostępu do finansowania poprzez pożyczki i gwarancje.
148. We wszystkich sprawach dotyczących pomocy państwa dla sektora motoryzacyjnego Komisja kontynuowała egzekwowanie surowego kursu polityki. W szczególności Komisja konsekwentnie wskazywała, że nie wyrazi zgody na to, aby pomoc państwa przyznana w ramach programów zatwierdzonych na podstawie tymczasowych ram prawnych podlegała *de iure* lub *de facto* warunkom protekcyjnym, takim jak nieuzasadnione niekomercyjne warunki dotyczące geograficznej lokalizacji inwestycji. Komisja dokładnie zbadała każdą sprawę, z którą wiązały się tego rodzaju problemy dotyczące działań protekcyjnych, dopilnowując, aby pomoc nie była uzależniona od względów niekomercyjnych i aby przyczyniała się do przyszej rentowności przemysłu motoryzacyjnego.
149. W dniu 13 maja Komisja zatwierdziła pomoc szkoleniową w wysokości 11 milionów EUR przeznaczoną dla pracowników zakładów produkujących samochody ciężarowe Scania w Szwecji²⁰⁷. W dniu 2 grudnia zatwierdzono również pomoc szkoleniową w wysokości 57 milionów EUR na rzecz Ford Romania SA, zamykając w tym samym postępowanie wyjaśniające w tej sprawie²⁰⁸. W dniu 5 czerwca Komisja zatwierdziła gwarancje państwowe ze strony państwa szwedzkiego dla Volvo Personvagnar (Volvo PV)²⁰⁹, a w dniu 13 listopada – gwarancje państwa rumuńskiego dla Ford

---

²⁰⁵ Stowarzyszenie Europejskich Producentów Pojazdów Samochodowych, liczba rejestracji nowych pojazdów z podziałem na kraje

²⁰⁶ http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/new_vehicle_registrations_by_country/
W celu uzyskania dalszych informacji zob. rozdział dodatkowy niniejszego sprawozdania.

²⁰⁷ N98/2009 *Pomoc szkoleniowa dla przedsiębiorstwa Scania*, Dz.U. 147 z 27.6.2009, s. 6.

²⁰⁸ Sprawa C39/2008 (ex. N148/2008) *Pomoc szkoleniowa dla przedsiębiorstwa Ford Craiova, Rumunia*

²⁰⁹ N80/2009 *Gwarancje państwowe dla Volvo Cars*, Dz.U. C 172 z 24.7.2009, s. 2.

Romania SA²¹⁰. Komisja zatwierdziła również pomoc inwestycyjną na rzecz Mercedes-Benz Hungary²¹¹ i Ford España²¹².

150. Odnośnie do pomocy regionalnej w dniu 29 kwietnia zatwierdzono pomoc inwestycyjną w wysokości 46 milionów EUR dla grupy Fiat na duży projekt inwestycyjny dotyczący produkcji nowego modelu samochodu na Sycylii (Włochy)²¹³. W dniu 29 października Komisja wszczęła natomiast formalne postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do węgierskiej pomocy regionalnej w wysokości 50 milionów EUR na duży projekt inwestycyjny Audi Hungaria Motor Kft w jego istniejącym zakładzie w Győr²¹⁴.
151. W dziedzinie ochrony konkurencji w dniu 28 października przyjęto wstępny projekt nowego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze motoryzacyjnym i towarzyszące mu wytyczne. Teksty te opublikowano w dniu 21 grudnia w celu konsultacji społecznych. Prace nad nimi przebiegają zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 22 lipca²¹⁵. W oparciu o dostępne obecnie dowody i z zastrzeżeniem wyników konsultacji społecznych Komisja uważa, że porozumienia dystrybucyjne dotyczące samochodów nie powinny być traktowane w inny sposób niż podobne porozumienia dotyczące innych sektorów. W projekcie rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych przewidziano więc zastąpienie obecnych szczegółowych przepisów dotyczących takich porozumień przyszłym ogólnym wyłączeniem grupowym w przypadku ograniczeń wertykalnych. W celu ochrony inwestycji dokonywanych przez dealerów samochodowych zgodnie ze starymi przepisami, na przykład w zakładach, w których produkuje się samochody różnych marek, proponuje się jednak odłożenie takich zmian do dnia 31 maja 2013 r.
152. W odniesieniu do rynków wtórnych (napraw i konserwacji oraz części zamiennych) przeprowadzona analiza wykazała, że konkurencja jest bardziej ograniczona ze względu na ich charakter związany z konkretną marką i że w kilku obszarach potrzebne są szczególne regulacje sektorowe. W odniesieniu do rynku wtórnego projekt rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych wraz z towarzyszącymi mu wytycznymi ma na celu zastąpienie istniejącego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych²¹⁶ z dniem 1 czerwca 2010 r. W ten sposób zostaną uzupełnione szczególne regulacje sektorowe dotyczące dostępu do informacji o naprawach i konserwacji nowych pojazdów.

2.10. Przemysł spożywczy

153. Komisja kontynuowała egzekwowanie reguł konkurencji na rynkach żywności poprzez aktywne monitorowanie istniejących decyzji w sprawie zobowiązań i dokonywanie oceny spraw, które były przedmiotem kontroli w 2008 r. W 2009 r.

---

²¹⁰ N478/2009 *Individual State Guarantee for Ford Romania S.A.*

²¹¹ N671/2008. [Zob. IP/09/1147.](#)

²¹² N473/2008. [Zob. IP/09/958.](#)

²¹³ Sprawa N635/2008 *FIAT Termini Imerese.*

²¹⁴ Sprawa C31/2009 (ex N113/2009) *Audi Hungaria Motor Kft.*

²¹⁵ Komunikat Komisji w sprawie przyszłej struktury prawa konkurencji znajdującego zastosowanie w sektorze pojazdów silnikowych z dnia 22 lipca 2009 r. (COM(2009) 388 wersja ostateczna)

²¹⁶ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1400/2002 z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze motoryzacyjnym, Dz.U. L 203 z 1.8.2002, s. 30-41.

kontynuowano prace zespołu zadaniowego Komisji ds. funkcjonowania łańcucha dostaw żywności. W tym kontekście Komisja ukierunkowała czynności wyjaśniające, tak aby zidentyfikować potencjalne problemy w zakresie konkurencji, które mogą mieć wpływ na funkcjonowanie sektora spożywczego. Wyniki tych czynności wyjaśniających zostały udostępnione krajowym organom ds. konkurencji i przedstawione w komunikacie Komisji dotyczącym „poprawy funkcjonowania łańcucha dostaw żywności” przyjętym w dniu 28 października²¹⁷.

154. W lipcu i w listopadzie zorganizowano dwa posiedzenia podgrupy ds. żywności Europejskiej Sieci Konkurencji w celu omówienia i wymiany najlepszych praktyk w sprawach dotyczących rynków żywności.
155. Rynek mleczarski jest jednym z rynków, które napotkały największe trudności w 2009 r. Ze względu na te trudności Komisja przyjęła w lipcu dokument „Sytuacja na rynku przetworów mlecznych w 2009 r.”²¹⁸. Powołano również Grupę Ekspertów Wysokiego Szczebla ds. Mleka złożoną z krajowych ekspertów w dziedzinie rolnictwa, której prace są w toku. Dzięki stworzeniu wspólnego zespołu roboczego ds. mleka Europejskiej Sieci Konkurencji, którego prace będą kontynuowane w 2010 r., rozwinął się również dialog Komisji z krajowymi organami ds. konkurencji dotyczący rynku mleczarskiego.

3. DZIAŁANIA NASTAWIONE NA KONSUMENTA

156. Od roku istnieje i funkcjonuje dział łącznikowy ds. konsumentów, który realizuje cele dotyczące pogłębiania współpracy DG ds. Konkurencji z przedstawicielami konsumentów i opracowywania nowych sposobów bezpośredniej komunikacji z szerszymi grupami społeczeństwa.
157. W 2003 r. Komisja powołała Europejską Grupę Konsultacyjną ds. Konsumentów jako główne forum Komisji do współpracy z organizacjami konsumenckimi²¹⁹. Europejska Grupa Konsultacyjna ds. Konsumentów powołała podgrupę ds. konkurencji, której posiedzenia odbywają się dwa razy w roku w Brukseli²²⁰. W ciągu roku podgrupa ds. konkurencji Europejskiej Grupy Konsultacyjnej ds. Konsumentów prowadziła rozmowy w takich kwestiach jak kryzys finansowy i związane z nim środki pomocy państwa, kino cyfrowe, decyzja w sprawie Intel i badanie sektora farmaceutycznego.
158. W dniu 21 października DG ds. Konkurencji zorganizowała publiczną konferencję na temat „Konkurencja i konsumenci w XXI wieku”. W celu poprawy komunikacji zaktualizowano przeznaczone dla konsumentów informacje na stronach internetowych poświęconych konkurencji poprzez zamieszczenie większej liczby informacji w sposób bardziej przyjazny użytkownikom.

---

²¹⁷ http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication16061_en.pdf

²¹⁸ http://ec.europa.eu/agriculture/markets/milk/report2009/index_en.htm

²¹⁹ 2003/709/WE decyzja z dnia 9 października 2003 r.

²²⁰ Podgrupa ds. konkurencji Europejskiej Grupy Konsultacyjnej ds. Konsumentów składa się z jednego przedstawiciela krajowej organizacji konsumenckiej z każdego państwa członkowskiego UE, jednego przedstawiciela Europejskiej Organizacji Konsumentów (BEUC) i dwóch obserwatorów EOG (Islandii i Norwegii). Komisja zapewnia podgrupie sekretariat.

4. EUROPEJSKA SIEĆ KONKURENCJI I WSPÓLPRACA Z SĄDAMI KRAJOWYMI

159. W 2009 r. Europejska Sieć Konkurencji nadal była bardzo aktywnym forum dyskusji i wymiany dobrych praktyk między Komisją a organami ds. konkurencji w 27 państwach członkowskich.
160. W dniu 13 października odbyło się spotkanie dyrektora generalnego DG ds. Konkurencji i szefów wszystkich krajowych organów ds. konkurencji. Rozmowy skupiły się na: ustalaniu priorytetów, konwergencji/przejrzystości procedur, sankcjach i kryminalizacji, współpracy w zakresie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Na spotkaniu poruszono również kwestię działań Komisji w związku z kryzysem finansowym i jednomyślnie zatwierdzono sprawozdanie dotyczące konwergencji programu łagodzenia kar w ramach modelowego programu łagodzenia kar opracowanego przez Europejską Sieć Konkurencji²²¹.
161. Zgodnie z art. 11 ust. 3 rozporządzenia do Komisji zgłoszono 129 nowych przypadków postępowań wyjaśniających wszczętych przez krajowe organy ds. konkurencji w 2009 r. Dużą liczbę spraw obserwuje się między innymi w sektorach takich jak energetyka, media, telekomunikacja, transport i usługi finansowe. Zgodnie z art. 11 ust. 4 rozporządzenia 1/2003 Komisję poinformowano również o 69 planowanych decyzjach (których liczba zwiększyła się o 15 % w porównaniu z 2008 r.).
162. W 2009 r. Komisja, zgodnie z art. 15 ust. 1 rozporządzenia, wydała pięć opinii odnośnie do zapytań sędziów krajowych dotyczących stosowania reguł konkurencji UE: jedną dla sądu belgijskiego, jedną dla sądu litewskiego i trzy dla sądów hiszpańskich. W odniesieniu do interwencji *amicus curiae* na podstawie art. 15 ust. 3 rozporządzenia Komisja przedstawiła pisemne uwagi w jednej sprawie sądowi apelacyjnemu w Paryżu odnośnie do ograniczania sprzedaży on-line w porozumieniach dotyczących dystrybucji selektywnej²²² w następstwie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-429/07, Komisja przedstawiła również *Gerechthof Amsterdam* pisemne uwagi dotyczące możliwości odliczania od podatku grzywien nakładanych przez Komisję.
163. W ciągu roku podpisano 10 umów na dotację dla celów programów szkoleń sędziów w różnych państwach członkowskich.

5. DZIAŁANIA NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

164. W coraz bardziej zglobalizowanej gospodarce światowej polityka konkurencji musi również przyjąć globalną perspektywę. DG ds. Konkurencji nadal odgrywała wiodącą rolę w Międzynarodowej Sieci Konkurencji (ICN). W dniach 22 i 23 stycznia DG ds. Konkurencji zorganizowała w Brukseli „Seminarium dotyczące skuteczności agencji ds. konkurencji”, pierwsze wydarzenie tego rodzaju.

---

²²¹ Sprawozdanie jest dostępne na stronie <http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>.

²²² Sprawa w sądzie apelacyjnym w Paryżu nr RG 2008/23812 *Pierre Fabre Dermo-Cosmétique*. Sprawa ta stanowiła podstawę wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 267 TFUE; zob. sprawa C-439/09.

165. Podobnie jak w przeszłości DG ds. Konkurencji miała istotny wkład w prace Komitetu ds. Konkurencji OECD i uczestniczyła w dorocznej konferencji międzyrządowej grupy ekspertów (IGE) ds. prawa i polityki konkurencji Konferencji Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNICAD), wnosząc wkład do większości rozmów przy okrągłym stole.
166. Współpraca ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki była intensywna zarówno w odniesieniu do indywidualnych przypadków, jak i bardziej ogólnych kwestii związanych z polityką konkurencji. Podobnie układała się współpraca z kanadyjskim Urzędem ds. Konkurencji i japońską Komisją ds. Uczciwej Konkurencji.
167. W dniu 23 maja Wspólnota Europejska i Korea Południowa podpisały dwustronną umowę o współpracy w dziedzinie konkurencji, która weszła w życie dnia 1 lipca²²³. Umowa o wolnym handlu z Koreą Południową została parafowana w dniu 15 października 2009 r. i ma być podpisana i wejść w życie w 2010 r. Po raz pierwszy umowa o wolnym handlu przewiduje zakaz pewnych rodzajów subsydiów.
168. W dniu 8 października Komisarz Kroes podpisała protokół ustaleń z brazylijskim ministerstwem sprawiedliwości i szefami brazylijskich organów ds. konkurencji w celu zapewnienia ściślejszej współpracy między DG ds. Konkurencji i jej brazylijskimi odpowiednikami.
169. Doroczny dialog na temat konkurencji z Chinami zorganizowano w Brukseli w dniach 22-23 czerwca. W 2009 r. zacieśniła się współpraca z Indiami w związku z mianowaniem przez Indie siedmiu komisarzy wchodzących w skład Komisji ds. Konkurencji Indii, której powierzono egzekwowanie ustawy o konkurencji z 2002 r.
170. W kontekście rozszerzenia szczególnie ścisłą współpracę prowadzono z Chorwacją i Turcją. Te dwa kraje kandydujące muszą spełnić kryteria wstępne konieczne do rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych w obszarze polityki konkurencji. Ponadto DG ds. Konkurencji dalej pomagała krajom Bałkanów Zachodnich w dostosowywaniu reguł konkurencji do prawa UE i uczestniczyła w rozmowach wstępnych dotyczących perspektywy członkostwa Islandii w UE.

6. WSPÓLPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA

171. W 2009 r. Komisja kontynuowała współpracę z innymi instytucjami Unii Europejskiej zgodnie z odpowiednimi porozumieniami lub protokołami zawartymi przez odpowiednie instytucje²²⁴.
172. W 2009 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję dotyczącą Białej księgi w sprawie roszczeń o naprawienie szkody wynikłej z naruszenia wspólnotowego prawa ochrony konkurencji i roczne sprawozdania dotyczące polityki konkurencji za lata 2006 i 2007. Oprócz regularnego dialogu między Komisarz ds. Konkurencji a Komisją

---

²²³ Umowa między Wspólnotą Europejską a rządem Republiki Korei dotycząca współpracy w sprawie działań antykonkurencyjnych (Dz.U. L 202 z 4.8.2009, s. 36).

²²⁴ Umowa ramowa z dnia 26 maja 2005 r. w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim a Komisją; protokół o współpracy między Komisją Europejską a Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym z dnia 7 listopada 2005 r.; protokół dotyczący trybu współpracy między Komisją Europejską a Komitetem Regionów z dnia 17 listopada 2005 r.

Gospodarczą i Monetarną Komisja uczestniczyła w rozmowach prowadzonych w innych komisjach parlamentarnych i dotyczących różnych kwestii, w tym rocznego sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji, białej księgi w sprawie roszczeń o naprawienie szkody, komunikatu w sprawie radiofonii i telewizji, pomocy państwa i kryzysu finansowego, badania sektora farmaceutycznego i rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze motoryzacyjnym. W celu omówienia tych i różnych innych spraw organizowano spotkania dwustronne z posłami do Parlamentu Europejskiego.

173. Komisja ściśle współpracuje z Radą, informując ją o ważnych inicjatywach politycznych w dziedzinie konkurencji, takich jak środki pomocy państwa i wytyczne dla sektora bankowego oraz inne dodatkowe środki pomocy państwa w kontekście kryzysu finansowego i gospodarczego. Przeprowadzono konsultacje z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym²²⁵ w sprawie komunikatu bankowego, komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości i komunikatu w sprawie restrukturyzacji, a także w kwestii przeglądu systemów gwarancji i programów dokapitalizowania. Komisja wniosła wkład do polityki konkurencji w odniesieniu do konkluzji przyjętych przez różne składy Rady takie jak ECOFIN, Rada ds.

---

²²⁵ Komitet Ekonomiczno-Finansowy przygotowuje prace dla Rady do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN); w jego skład wchodzi przedstawiciel Europejskiego Banku Centralnego.

Konkurencyjności, Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii oraz Rada Europejska.

174. Komisja informuje Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) oraz Komitet Regionów o głównych inicjatywach politycznych oraz uczestniczy w debatach prowadzonych na forum obydwu komitetów na temat tych inicjatyw. W 2009 r. EKES opublikował sprawozdania na temat rocznego sprawozdania dotyczącego polityki konkurencji za 2007 r. i białej księgi w sprawie roszczeń o naprawienie szkody. Służby DG ds. Konkurencji uczestniczą również w spotkaniach grupy roboczej i spotkaniach dwustronnych ze sprawozdawcami z EKES w sprawie kilku innych kwestii, takich jak przystosowanie MŚP do zmian na rynku światowym, budownictwo okrętowe i pomoc państwa.